

halála

ok János szomba meghalt a Pajor

utáni magyar törzragikus alakja dől

hatvanéves volt, kiába emigrált és

It be a Pajor szamorbajt állapított emberen. O maga

szóztattak Bucuresztiben

A rendőrség ma író, az 'Aparagény szerzőjét

audiencián tralkodó külügy-

Victor Antonescu író, tegnap a hosszabb au-

os közmunkára plyamán terveze-

a bizományl magyarul Dr. Luj Memorandum

Lapkészítő R. E. aron L. Paj 18-61.

Aranykorlátok... 224713/029.

DI Ramasetter Róbert BUDAPEST ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ára 5 lej... 5697. EV. TISRI 28. XIX. EVF. 234. SZAM

A lej és a valuták leértékelése

A kormány ismétlően és kategorikusan je-

A mértékadó szakértők között, akik a kérésben

A mostani valutáris mozgalmakat — írja Madgáru

A valuták „kiegyenlítése” pillanatnyilag nem akar

Ecéből az illető valuták aranytartalmának mechanikus

A kérdés számunkra az, hogy tekintettel a legutóbbi

Hasonlóképpen tévedés volna kedvező színtomákból

Mélységes tévedés volna továbbá, ha a külföldi

A kormány a valutáris politikát illető magatartása

Ellegendő, ha ezzel kapcsolatosan azokra az ingadozásokra

Igaz, hogy a pénzügyminiszter lezögezte álláspontját

Az a tény azonban, hogy ismét azt az impressziót

Véleményünk szerint a valutáris nyugtalanságnak

A francia munkaadók támogatják Leon Blum pénzügyi politikáját

Ugyanakkor a 40 órás munkahét bevezetésének elhalasztását kéri

Párizs, október 13. (Rador.) A munkaadók központi

Mussolini belolyására oszlatta fel Schuschnigg kancellár a Heimwehrt és a többi védőszervezeteket

Schuschnigg is elismeri, hogy Mussolini intervenciójára cselekedett

Róma, október 13. (Rador.) A Havas jelentése szerint

Németország tiltakozást jelentett be Párizsban Thorez strassbourgi beszéde miatt

November 25-én nyílik meg a francia parlament. Ciano gróf Berlinben a locarnói értekezlet megtartása mellett szail sikra

Párizs, október 13. (Rador.) A Havas jelentése szerint

Róma, október 13. (Rador.) A Havas jelentése szerint

tosítva ezáltal a nemzeti termelés rentabilitását és fejlesztve

Amennyiben erről tanubizonyoságot tesz a kormány, úgy növelni fogja a valuta iránti bizalmat.

Valuta-leértékelési járvány

Irta: Dr. Lévi Lajos

A világ és főleg a francia kispolgár, aki a bankban, vagy a harisnyában őrzi

A háború és a háborút követő zavarok megszoktattak bennünket arra, hogy ne

A pénzeleértékelés tehát a válságból való kibontakozásnak egyik eszköze.

Ha nem akarunk eljutni egy válság mély pontjához, akkor preventív intézkedésekre

Ugyanezen hatása van a pénzeleértékelésnek a hitelre is.

államokat. Az adós államoknál a pénzüleértékelés katasztrófát jelent, mert felborítja a fizetési mérleget és megnehezíti a külföldi kötelezettségeinek a teljesítését. Mivel az adós állam csak fogszírozott exporttal tudja fizetési mérleget egyensúlyban tartani, a pénzüleértékelés által csak vesztethet, mert olcsóbban kell elvesztessége az árúját. Adós államok tehát soha önként nem értékeltek le a pénzüket, legfeljebb kényszerből, ha már amugyis elérte az értékelését. Egész más a helyzet a hitelező, tehát a gazdag államoknál. Ezen államok először hatalmas erőforrásaik és aranytartalékaik birtokában tetszés szerint szabályozhatják pénzüik értékét és nem kell féljenek a valutaszpekulációtól; külföldi adósságaikat könnyebben tudják beinkasszálni, mert az adósok sietnek élvezni a redukción adta hasznot, a befagyott export újra megindul, mert hisz külföldi valutába átszámítva az áru értékénél azonnal észrevehető a differencia.

A hitelező államoknál a valutaleértékelés tehát ténylegesen egyik segédeszköze a válság leküzdésének és valóban a legújabb valutaleértékelési hullámban első sorban hitelező államok szerepelnek: Franciaország, Svájc és Hollandia. Kivétel Olaszország, amely adós állam, de valószínű, hogy ezen művelettel az abesszini háború által felhalmozódott belső adósságoktól akarja megkímélni a gazdasági életet és a lira de facto amugyis veszített az értékéből és a leértékelés csak szankcionálása a reális tényeknek.

Azonban téved az, aki azt hiszi, hogy a válság ezzel már teljesen fel fog oldódni. A pénzüleértékelés megszünteti a válság egyik-másik tünetét, de nem szünteti meg az okot, amely maga a természet rendje. A leértékelés előadza, vagy elkendőzi a krízist, amely tovább lappang. Németország már is aggódik, mert egyrészt olcsóbban kell szállítson ezen országokba, másrészt az importja fog megnövekedni az olcsóbb külföldi áru révén. Franciaország Amerikával és Angliával egyetértésben csinálta meg a maga pénzügyi műveletét, de nem voltak elkészülve, hogy ezt hamarosan más államok is követni fogják. Anglia és Amerika maguk alatt vágják el a fát, mert hisz prosperitásuk épp annak köszönhető, hogy ők leértékelték a valutájukat és más államok nem. Most vagy olcsóbban kell exportálniuk — amit nem fognak megtenni az emberi kapzsiság pszichológiai törvényszerűsége miatt, de meg azért sem, mert ez az egész gazdasági élet átrendezését teszi szükségessé — vagy az exportjuk fog csökkenni. Egész biztos, hogy az utóbbi fog bekövetkezni és akkor ismét a válság küszöbén fognak állni.

A pénzüleértékelés jó arra, hogy egy állam gazdaságának holtpontra jutott lendítőkerekét ismét mozgásba hozza. És mivel az egyes államok nemzetgazdasága — ha van is nemzetközi forgalomban — mégis egy autonóm egységet alkot, ha az egyik államban holtpontra jut, a másikban ugyanakkor jön mozgásba és így a nemzetközi gazdasági élet keréke, ha döcögve is, mégis állandó forgásban marad. A kerék azonban rozsdásodik és kérdés, meddig lehet az olajozással segíteni rajta. A jelek azt mutatják, hogy a főke a lappangó krízis állapotából — a háborús konjunktúrába akar menekülni.

— Lengyel gazdasági bizottság Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Tegnap lengyel delegáció érkezett Bucurestibe Sigismund Vetulani külügyminisztérium tanácsos vezetésével. A delegáció az új román-lengyel kereskedelmi konvenció kötése tárgyában fog tárgyalásokat folytatni. Tegnap a lengyel delegátusokat Arciszewski lengyel követtel együtt Valer Pop kihallgatáson fogadta.

720 lejért utazhat Bucurestibe és vissza

Indulás minden hétfőn este 8.25-kor gyorsvonattal, bérletes Pullmann-kocsiban. Visszatérés szerdán este. Jegyek válthatók „Centropa” utazási vállalat képviselője:

„AGIMEX”

ügynökségnél Cluj, P. Unirii 3. Telefon 229. A helybiztosítás céljából a jelentkezőket mindig szombat délig kérjük.

Az ardeali zsidóság egyöntetű megmozdulása a palesztinai zsidó pozíciók védelmében

Josef Sprinzak, dr. Max Soloveitschik és Meyer Ebner ardeali látogatásának programja

Cluj, október 13. (Az Uj Kelet tud.) Az egész világ zsidóságát mozgósította a cionista exekutív felhívása a „Bicaron ubitachon” akcióra, amely a harcban álló palesztinai zsidóság és a megtámadott cionista mű védelmi állásainak megerősítésére indul. A palesztinai zsidóság már eddig is bebizonyította hősiességét magatartásával, hogy a legbrutálisabb erőszak sem rendítheti meg azokat a pozíciókat, amelyeket az épülő országban elfoglalt a galuti zsidóságán a sor, hogy áldozatos tettekkel tegyen bizonyosságot az egész zsidó nép megrendíthetetlen építő akaratáról és erejéről, a palesztinai jüsuval való tetterszolidaritásáról. Talán sohasem érezte oly kötelezőnek ezt a szolidaritást a galuti zsidóság, mint ma. Nincs ma öntudatos zsidó egyén és csoport, mely ne érezze, hogy a palesztinai események harcba szólítják és áldozatát követelik. Minden zsidó érzi és tudja, hogy az a harc, amelyet őt hónapok óta vívott a legnagyobb áldozatkészséggel a palesztinai zsidó közösség, az egész zsidóság közös ügyéért, legerősebb léteérékéért folyik és abból egyetlen zsidó sem vonhatja ki magát.

Ez a magyarázata annak a spontán megnyilatkozásnak, amellyel minden ország zsidósága pártáryalatra való tekintet nélkül fogadta a cionista exekutív felhívását a Bicaron ubitachon akcióra. Világszerte cionista és nemcionista közlétek, vagyonos és kevésbé módos zsidó egyének tömege siet példaadó gesztussal a harcban álló cionista mű védelmére. Az Ardeali Zsidó Nemzeti Szövetség első köztje volt, akik magukéva tették az exekutív felhívását. A Szövetség tettrekészségét honorálja az exekutív, amikor elhatározta, hogy olyan személyiségeket delegál az ardeali akció irányítására, mint Josef Sprinzak, dr. Max Soloveitschik és dr. Meyer Ebner, akik a cionista vezérkar első garnitúrájához tartoznak és akiknek látogatása és az akcióban való részvétele a legnagyobb kitüntetés az ardeali zsidóság számára.

Az ardeali zsidóság illusztris vendégei

Josef Sprinzak, aki több ízben volt tagja a cionista exekutívnek és jelenleg az Akctions Comité alelnöke, a palesztinai zsidó munkásság egyik legprominensebb vezetője. Annak a nemzedéknek a legjobbjaihoz tartozik, amely 1906 táján megindította a palesztinai zsidó munkássámozgalmat. Ehhez a nemzedékhez tartozik David Ben Gurion a palesztinai exekutív elnöke és Berl Katzenelson, akik Sprinzakkal együtt képezték azt a triumvirátust, amely a legmagasabb autoritást testesíti meg a palesztinai zsidó munkásság körében.

Dr. Max Soloveitschik a galuti cionista vezérkar egyik legjelesebb tagja.

Miniszter volt Litvániában és előkelő szerepe volt abban a mozgalomban, amely a háboruutáni évek során a keleturópai országok zsidóságának nemzeti jogait és autonómiáját vitta ki. A zsidó politikai markáns típusa Soloveitschik, azon zsidó vezetőférfi, akiben a politikai felkészültség hatalmas kultúrával és rengeteg tudással párosul.

Meyer Ebner nem kell bemutatnunk az ardeali zsidóságnak. A romániai zsidóság politikai vezére ő, annak ismeri az ország és a külföld közvéleménye egyaránt.

A Szövetség vezetői a Bicaron-akció szolgálatában

A Zs. N. Sz. vezetősége nagy előkészületeket tett az egész országrészben a Bicaron ubitachon akcióra és az ardeali zsidóság illusztris vendégeinek fogadtatására. A Kisintéző-Bizottság tagjai személyesen vállalták ennek az előkészítő munkának az irányítását és sorra látogatják az ardeali városokat. Vermes Ernő, a Szövetség elnöke az aradmegyei, dr. Nobel Sándor a bragovi, Reiter Károly az oradeai és sat-

mari és Reiter Lunka a lugoji akció előkészítését és irányítását vette át.

Megkezdődik a Bicaron-akció

A Bicaron ubitachon-akció egyébként tegnap vette kezdetét Ardealban dr. Meyer Ebner sibiui látogatásával. A kiváló zsidó vezérférfi hétfőn érkezett Sibiuba és minden is a sibiui zsidóság vendége. Október 14-én, szerdán Alba-Iuliára érkezik dr. Ebner és este 9 órakor a Zs. N. Sz. helyicsportjának nagytermében tart előadást a palesztinai helyzetről.

Október 15-én, csütörtökön Targu-Muresen, 18-án Lugojon, 19-én Aradon és 21-én Timisoaran tart előadást dr. Meyer Ebner, akinek fogadtatására mindenütt nagy előkészületeket tesznek a zsidó testületek.

Sprinzak és Soloveitschik

Josef Sprinzak és dr. Max Soloveitschik október 21-én érkeznek Ardealba. Első látogatásuk a satmari zsidóságnak szól, ahol 21-én tartanak előadást. Október 22-én Oradea zsidóságát látogatják meg, míg október 25-én a Clujra összehívott ardeali cionista konferencián vesznek részt. Dél-élt 11 órakor a cluji új Iparkamara dísztermében nagyszabású miting lesz, amelynek főszónokai dr. Soloveitschik, J. Sprinzak és M. Geiger, a Keren Hajesszód delegátusa. Délután három órakor a Salom-Klubban a vendégek a konferenciái delegá-

Tudni vagy hinni?...

A tudás: a felvilágosodottság, hinni pedig a lélek megnyugvása. Ép testben ép lélek, régi közmondás. Az egészséges ember nem csügged el és szembeszáll a vihárral is. A beteg ember a legnagyobb. Hiába vagy, arany, kincs, ezek nem boldogítanak senkit, ha egészsége leromlott.

A világhírű amerikai Gastro D.-vel az egész világon olyan eredményeket értek el 10-15 éves gyomor-, bél-, epe- és májbetegségeknek, hogy a legnagyobb nevi orvosokat is meglepte a gyors és biztos eredmény.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerüzében és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerüzében Bucuresti, Calea Victoriei 124.

tusoknak tartanak előadást a cionizmus politikai helyzetéről.

Hogyan történik az akció lefolytatása

A Bicaron ubitachon akció minden városban nyilvános előadás vezet be az exekutív kiküldöttjeinek vagy a KIB delegátusainak részvételével. A nagyobb városokban a zsidó intézmények előjáróságainak bevonásával külön értekezleteket is fognak tartani az akció eredményes lefolytatása érdekében. Az akció levezetése önkéntes párok által történik, amelyek sorra látogatják a helység egész zsidóságát és személyesen veszik át a felajánlott hozzájárulásokat.

A lugoji zsidóság példaadása

Pregnánsan illusztrálja az ardeali zsidóság magatartását a Bicaron ubitachon akcióval szemben a lugoji zsidóság példaadása, ahol a zsidó testületek együttesen 50 ezer lej ajánlottak fel az akció javára.

CINEMA SELECT

Csüörtöki kezdettel:

A 2-es számú kémiroda

A francia filmgártás remeke! Izgalmas kémfilm! Francia párbeszédekkel, román-magyar feliratokkal!

Ma utoljára:

Az admirális

SZÓKE SZAKÁLL utolérhetetlen vigjátéka.

Magyar feliratokkal!

Orosz tiltakozó jegyzék a japán határsértések ellen az orosz-mandzsú határon

Ujabb összetűzések voltak a japán és orosz katonák között

Moszkva, október 13. (Rador.) A Tass jelentése szerint október 11-én reggel 7.30 órakor 35 katonából álló japán különítmény lépte át az orosz-mandzsú határt és miután félóraig tüzharcot vívott egy orosz határvérszaggal, visszavonult Mandzsúria területére. Aznap délután 15.40 órakor a 11. és 12. számú őrházak között japán katonák rejtékhelyekről lövéseket adtak le.

Az orosz határvérszaggal visszavonulásra kényszerítették a japánokat. Még azon a napon az orosz külügyi népbiztoság második osztálytanácsosa magához kérte a japán ügyvivőt és tiltakozó jegyzéket nyújtott át neki, kérve a bűnösök megbüntetését és hasonló határsértéseknek a jövőben való megakadályozását.

Technikai jellegű megállapodás jött létre az aranyzállítások ügyében

A megállapodás alapján biztosítva van a három állam aranyalapjának stabilizációja

Washington, október 13. (Rador.) Morgenthau pénzügyi államtitkár kijelentette, hogy Franciaország, Anglia és az Egyesült Államok között technikai jellegű megegyezés jött létre az aranyzállítások ügyében, amit az illető ország devizájáért cserébe a másik két aláíró állam piaci számára folyósítanak. Így biztosítva lesz a három aranyalapjának stabilizációja és a csere kiegyenlítése. Az új egyezménybe felvesznek más államokat is.

Hasonló nyilatkozatot tettek közé a másik két fővárosban is, hivatalos magyará-

zatok kíséretében.

Newyork, október 13. (Rador.) Gazdasági és kereskedelmi körök úgy találják, hogy az új aranyalap kedvező egy átmeneti időszámra, de az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország közti egyezményben megállapított fémalap sok kívánivalót hagy maga után és alatta marad a mulbeli rendszernek.

— Predealon havazott. Bucurestiből jelentik: Predealról jelentik, hogy tegnap délután kezdettel éjfélig havazott.

Nuri pasa irá

Az a kifogás vándor

Az angol gyors felépítését

Genf, október 13. U palesztinai arab polidok felhívásának hat általános sztrájk be mok részéről rendkivi nagyjelentőségű nyi Genfben. A nyilatkozat ügyminiszter tette, ak szerepet játszott a pa angol kormány között csak e közvetítő szere tóssággal, hanem azé tina arabok ezt a köz arab államok uralkod nek igyekeznek feltü ezen államok kormány magukat a palesztinai Nuri pasa genfi nyi a megértés és lojalit fejezésre nemcsak a m litikája, hanem a cio cáfolata ez a nyilatko amelyek azt a látszat arab államok kormány itának magukat a p politikájával. Ezek e kormányai sokkal sze államok az angol b semhogy a palesztinai

Nu A Népszövetség há jában, melyben jelent lesztina kérdése, Irá gátusa és külügymini szóltalt és szavait ige genfi körökben. Miú külügyminiszter kijé tárius hatalom szilár deklaráció mellett az állandó béket Pa emelkedett szólasra nyilatkozata nemcsal arab államok vélemé tatja.

— Olyan ország k ayelvi és vallási telk gésben áll Palesztin külügyminiszter — utóbbi palesztinai hogy az angol koro királyi bizottság, an néprétegeinek kíván megvizsgálni, helye Amennyiben napiren doriás kérdése a Kö ezzel egyidejűleg f orgó országok eddi Végül kijelentette megértéssel fogadja tát, mely megoldást kivándorlási problé helyesti ezt a javas Tudvalevő ugyanis zsidó kivándorlás fe nek megfelelően a t iás széles méretele más bevándorlási te veteli erre a célra.

Nemzetköz lesz novet

A Népszövetség ahol a gazdasági és gyalják, a lengye emigrációs konferen ta a nemzetközi m vel. A konferencia összejúlni. A lengy

Nagy ősz

Nuri pasa iraki külügyminiszter Geniben kijelentette:

Az arab államoknak nincs kifogásuk a zsidó bevándorlás ellen

Csalódottan fejezték be a sztrájkot a palesztinai arabok. Az arab királyok nem vállalnak politikai szolidaritást a palesztinai arab pártokkal. A palesztinai arab vezetők is angol-arab-zsidó kerekasztal-konferenciát akarnak már

Az angol munkáspárt a zsidó nemzeti otthon gyors felépítését és az arab-zsidó béke megvalósítását követeli

Genf, október 13. Ugyanakkor, amikor a palesztinai arab politikusok az arab uralkodók felhívásának hatása alatt elrendelték az általános sztrájk befejezését, az arab államok részéről rendkívül figyelemre méltó és nagyjelentőségű nyilatkozat hangzott el Genfben. A nyilatkozatot Nuri pasa iraki külügyminiszter tette, aki tudvalevőleg közvetítő szerepet játszott a palesztinai arabok és az angol kormány között s akinek szava nemcsak a közvetítő szerep folytán bír nagy fontossággal, hanem azért is, miután a palesztinai arabok ezt a közvetítést és általában az arab államok uralkodóinak felhívását igéretnek igyekeznek feltüntetni aramérvé, hogy ezen államok kormányai exponálni fogják magukat a palesztinai arab követelésekért.

Nuri pasa genfi nyilatkozata ezzel szemben a megértés és lojalitás szellemét juttatja kifejezésre nemcsak a mandátárius hatalom politikája, hanem a cionizmus iránt is. Eies előfata ez a nyilatkozat midazon verzióknak, amelyek azt a látszatot keltették, mintha az arab államok kormányai és uralkodói azonosítanák magukat a palesztinai arabok eddigi politikájával. Ezek az államok és azoknak kormányai sokkal szorosabb összefüggésben állanak az angol birodalom politikájával, semhogy a palesztinai arab zendülőkkel szö-

vetkezhetnének és minden ellenkező beállítás szemben az az igazság, hogy ezek a kormányok szívesen látják a Közelkeleten a zsidó iniciatívát a gazdasági élet fejlődésében. Ha Irákban és Szíriában vannak is nacionalista körök, amelyek a zsidóellenes palesztinai politikával azonosítják magukat, az arab vezető körök és kormányfői azonban úgy (Szíriában, mint Irákban — nem beszélve Transzjordániáról — a Közelkelet általános gazdasági és kulturális fejlődése szempontjából kedvezően itélik meg a zsidó tevékenység értékét.

Nuri pasa genfi nyilatkozata először juttatja nyíltan és hivatalos nemzetközi fórum előtt kifejezésre ezt a készséget az arab államok kormányainak és abban a politikai atmoszférában, amelyet ez öt hónapos zavargások jelentettek Palesztinában és Palesztina körül, a szenzáció erejével hat és cionista politika szempontjából rendkívül nagyjelentőséggel bír. Megnyugtatóan szolgál azokkal az aggodalmakkal szemben, amelyek cionista részről nyilvánultak meg eddig a külföldi arab befolyások érvényesülése iránt és lehetőséget és utakat nyit meg a cionista politika számára az arab-zsidó megbékélés irányában.

Nuri pasa szenzációs nyilatkozata

A Népszövetség hatos bizottságának vitájában, melyben jelentős helyet foglalt el Palesztina kérdése, Irák népszövetségi delegátusa és külügyminisztere, Nuri pasa is felszólalt és szavait igen kedvezően fogadták genfi körökben. Miután Ruzsdi Aras török külügyminiszter kijelentette hogy a mandátárius hatalom szilárd kitartása a Balfour deklaráció mellett feltétlenül biztosíthatja az állandó békét Palesztinában, Nuri pasa meglepett szólásra és hangsúlyozta, hogy nyilatkozata nemcsak Irák, hanem a többi arab államok véleményét is kifejezésre juttatja.

— Olyan ország képviselőjeként, mely faji, nyelvi és vallási tekintetben szoros összefüggésben áll Palesztinával — mondotta az iraki külügyminiszter — mélyen sajnálom a legutóbbi palesztinai zavargásokat és hiszem, hogy az angol koronatanács által kinevezett királyi bizottság, amely Palesztina különböző néprétegeinek kívánságait és panaszait fogja megvizsgálni, helyes megoldást fog találni. Amennyiben naprendre kerül a zsidó bevándorlás kérdése a Közelkelet országaiiban, úgy ezzel egyidejűleg biztosítani kell a szóbanforgó országok eddigi lakosságának jogait. Végül kijelentette Nuri pasa, hogy teljes megértéssel fogadja Lengyelország javaslatát, mely megoldást keres a lengyel zsidóság kivándorlási problémáira és a maga részéről helyesli ezt a javaslatot.

Tudvalevő ugyanis, hogy Lengyelország a zsidó kivándorlás fokozását kívánja és ennek megfelelően a palesztinai zsidó bevándorlás széles méretekben való biztosítását és más bevándorlási területek megnyitását követeli erre a célra.

Nemzetközi emigrációs konferencia lesz novemberben?

A Népszövetség második bizottságában, ahol a gazdasági és pénzügyi kérdéseket tárgyalják, a lengyel delegátus nemzetközi emigrációs konferencia összehívását javasolta a nemzetközi munkaügyi hivatal vezetésével. A konferencia állítólag novemberben fog összejutni. A lengyel képviselő kijelentette,

hogy véleménye szerint ezen a konferencián különösen nagy teret fog elfoglalni a zsidó kivándorlás kérdésének tárgyalása.

A palesztinai arabok csalódása

Jeruzsálem, október 13. Az arab sztrájk befejezését hosszas politikai tárgyalások előzték meg. A lényeges fordulat akkor állott be, amikor angol részről jóváhagyták az arab uralkodók már-már meghiusult közvetítését. A palesztinai arabok ugyanis ebben a közvetítésben bizonyos jogcímeket láttak az

kívánatos volna, ha dr. Weizmann Chaim, a Jewish Agency elnöke, tanácskozásokat folytatna az arab országok kormányfőiraival, így elsősorban Nuri pasa iraki külügyminiszterrel.

Mi lesz az új bevándorlási kvótával?

Tel-Aviv, október 13. A közeli napokban volna esedékes a kormány határozata az október—márciusi certifikátok kiutalása ügyében. A cionista exekutív tudvalevőleg megterelte előterjesztését a kormánynak, amelyben rámutat arra, hogy alig négyezer zsidó munkanélküli van az egész országban és az utóbbi hetekben erős munkahiány mutatkozott a kolóniákon. Ennek alapján tizezer munkacertifikátot kér az exekutive a kormánytól. A Davar című héber napilap jelentése szerint

Mély álmom..., de...

a baktériumok nem alszának. Éppen éjjel támadják meg a fogakat. Ne adjon alkalmat rá, hogy az ételmaradványokon elterjedjenek. Minden étkezés után, különösen lefekvés előtt mossa ki száját és kefélje meg alaposan fogait

NIVEA fogkrémmel

Tisztántartja és felfrissíti a fogakat, ódó leheletet kölcsönöz. Kiváló jóhatású, igazi NIVEA készítmény.

24 Lei

ország politikai jövőjére nézve és oda nyilatkoztak, hogy mint „egy jövőbeni arab államszövetség tagjai, engedelmeskedni akarnak az arab uralkodók kívánságának.” Az ilyen indokolással kapcsolatos aggodalmak azonban eltűntek, miután az arab uralkodók képviselői félreérthetetlen módon kijelentették, hogy semmiesetre sem óhajtanak beállást gyakorolni a palesztinai belpolitikai viszonyokra, hanem kizáróan a palesztinai békét kívánják szolgálni.

Ilyen előzmények után ült össze a legfőbb palesztinai arab tanács legutóbbi értekezlete, amelyen Ibn Szaud és Abdullah emir képviselői is megjelentek. Ezen az értekezleten terjesztették elő az arab királyok javaslatát a sztrájk beszüntetésére s bár felmerültek megfontolások a javaslatok elfogadásával szemben, mégis annak elfogadása mellett döntött az értekezlet.

Az erre vonatkozó elhatározásukat az araboknak Auni Bey Abdul Had, a sztrájk-bizottság főtájkára és az Istaklál párt vezére közölte legelőször a főkormányzóval. Abdul Hadi leveleiben hangsúlyozza, hogy

a palesztinai arabok nem a zsidók, mint olyanok, hanem a palesztinai cionista igények ellen harcolnak. Az arabok csalódott szívvel szünetlik be az általános sztrájkot, engedelmeskedve királyaiknak.

Végül ama reményének ad kifejezést Abdul Hadi, hogy a kormány rövidesen beszünteti a zsidó bevándorlást és általános amnesztiát fog kibocsátani.

A királyi bizottság londoni tanácskozása

London, október 13. Hivatalos jelentés szerint a palesztinai helyzet felülvizsgálására kinevezett királyi bizottság megtartotta első értekezletét, amely a gyarmatügyi hivatalban zajlott le. Az értekezlet ütök jellegű volt és arról semmilyen közleményt nem adtak ki. Magánjelentés szerint a bizottság tagjai a vizsgálat levezetésének módozatairól tanácskoztak. Miután a palesztinai arabok beszüntették az általános sztrájkot, rövidesen Palesztinába indul a bizottság.

zsidó körökben számítanak arra, hogy a kormány, ha nem is hivatalosan, de ténylegesen vissza fogja tartani az októberre esedékes certifikátokat.

Ennek lehetőségére számítva, a Davar felszólítja a zsidó közvéleményt, hogy minden erejével vegye fel a harcot, a zsidó bevándorlás folytonosságának biztosítására.

Az angol munkáspárt a zsidó országépítésért

Edinburg, október 13. Az angol munkáspárt Edinburgban megtartott konferenciája Palesztina kérdésével is behatóan foglalkozott. Miss Susan Lawrence, a nemzeti végrehajtó bizottság tagjának előterjesztésére a konferencia a következő határozati javaslatot fogadta el:

„Tekintettel arra a támogatásra, amelyben az angol munkásmozgalom részesítette mindig a nemzeti otthon felépítését a zsidó nép számára Palesztinában és annak felismerésében, hogy a zsidó és az arab munkások érdekeit egyedül kordialis együttműködésük szolgálja, a konferencia mély sajnálatát fejezi ki a palesztinai faji és vallási viszályok kitérőse fölött, amely rombolással fenyegeti az emberszeretnek e nagy művét és meg akarja fosztani a zsidó népet annak lehetőségétől, hogy önálló politikai, szociális és kulturális közösséget felépítse.

Annak felismerésében, hogy a zsidó munkások által felépített erős szakszervezet és szocialista organizációk hatása alatt már is óriási haladás történt Palesztinában, a konferencia komolyan reméli, hogy az angol kormány a Palesztina-mandátum rendelkezé-

seinek és vállalati kötelezettségeinek megfelelően minden lépést meg fog tenni a jelenlegi zavargások megszüntetése érdekében.

A konferencia bizik benne, hogy a rend helyreállítása után minden lépést megtesznek és minden eszközt megragadnak a kiengesztelődés érdekében, hogy biztosítsák Palesztina békés és normális fejlődését.

Tekintettel arra a tényre, hogy Palesztina földrajzi helyzeténél fogva rendkívül fontossággal bíró stratégiai pont és mint ilyen az egymással versengő imperialista törekvések célpontja, a konferencia kijelenti, hogy a világbéke érdeke, hogy Palesztina nemzetközi ellenőrzés alatt maradjon.

Ezért kitart azon elv mellett, hogy Anglia megtartsa a mandátumot a Népszövetség ellenőrzése alatt, amellet, hogy minden ország számára egyenlő gazdasági lehetőségeket és alttalvóinak kisebbségi jogait biztosítja.”

Miss Lawrence a határozati javaslat indokolásában többek között a következőket mondotta:

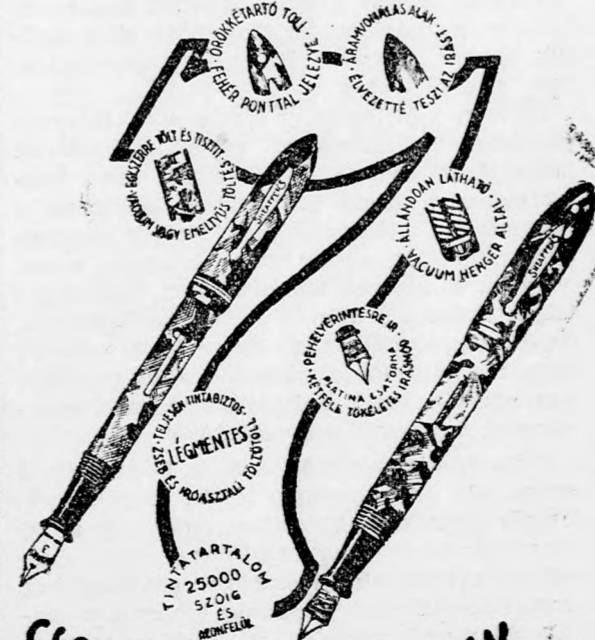
Hazát a zsidó népek!

— Sohasem szünet meg a zsidók üldözötése az egész világon. Mi is tanui voltunk legutóbb a zsidók üldözésének a londoni East Endben. Ez azonban semmivé zsugorodik azokhoz a üldözötésekhez képest, amelyeknek más országokban vannak kitéve a zsidók.

Hazát kell adni e szerencsétlen népek, ahol megtalálja békéjét és szerencséjét.

Tanuja voltam Palesztinában a zsidó közösség nagy teljesítményeinek. Megvalósítva láttam ott az angol szocialista párt utópáját. Jól lehet, van okuk bizonyos panaszkokra az araboknak, de ezeken könnyen lehet segíteni. Kétségtelen azonban, hogy a palesztinai arab parasztek helyzete sokkal kedvezőbb, mint az egyiptomiaké, vagy a szíriaiaké. Ezért vándorol sok arab a szomszéd országokból Palesztinába. Kívánatos volna, hogy a kormány aktív módon mozdítsa elő a palesztinai parasztek további gazdasági fejlődését. De mindenek előtt azt kívánjuk, hogy Palesztinában erős munkásszervezet épüljön fel.

Palesztina a Közelkelet kulcsa és a munka példaadó lehet ezen a helyen. A mostani zavargásokat kívülről inszcenálták az Izlám beavatkozásával és a nyugati hatalmak intrikáival. Palesztina nemzetközi ellenőrzés alatt kell, hogy álljon.

CSAK SHEAFFERNÉL VAN MEG MIND A HÉT.

Ha tollat vesz legyen éber Adja vissza ha nem Sheaffer.

KAPHATÓ MINDEN JOBB PAPIR-ÜZLETBEN.

Vezérképviselőt Románia részére: A. KAUFMAN ȘI FIUL, SIGHET.

Nagy őszi kalap-, nyakkendő és lehéremü-vásár „FRATII FODOR”-nál Piata Unirii 28.

ni?...
g, hinni pedig a
ép lélek, régi
ber nem csig
ral is. A beteg
hiába vagyon,
gitának senkit,
D.-vel az egész
érték el 10—15
és májmegebe-
nevi orvosokat
eredmény.
minden gyógy-
n, vagy postán
ét mellett Csá-
ucuresti, Calea
st a cionizmus
te az akció le-
lót minden vá-
zeti be az exe
y a KIB dele-
nagyobb váro-
előjáróságai-
tekezeteket is
mnyes lefoly-
vezetése ön-
amelyek sor-
ész zsidóságát
relájánlott hoz-
ság példaadása
ardeal zsidó-
on ubitachon
sidóság péda-
tek együttesen
z akció javára.
szedéssel:
román-magyar
apán
SZ-
ák között
tek és vissza-
a japánokat.
külügyi nép-
nácossza ma-
vőt és tiltako-
i, kérve a bü-
onló határsér-
egakadályozá-
odás
ok
siapjának
dor.) Gazda-
gy találják,
ező egy átme-
Egyesült-Álla-
g közti egyez-
ap sok kíván-
alattá marad
urestiből jelen-
negnap délután

Nahum Goldmann Ardealba jön november elején

Megalakult a Zsidó Világkongresszus ardeali képviselőinek központi vezetősége

Cluj, október 13. Lapunk tegnapi számában jelentettük, hogy a Zsidó Világkongresszusról tartott beszámoló gyűlés után érkekezletre ültek össze dr. Markus Krámer részvételével a clujai zsidóság vezetői a világkongresszus ardeali képviselőinek kiépítése érdekében. Az érkekezletre, amelyen dr. Marton Ernő elnököt, alábbi tudósításunk számol be:

Dr. Markus Krámer expozíciójában részletesen beszámolt arról a széleskörű munkáról, melyet a Zsidó Világkongresszusnak megválasztott állandó exekutívója Párizsban és Genfben végez. A zsidóságnak most van először egy olyan képviselője, mely a nevében szót emelhet. Ismerteti a Nürnbergi pártnap alaptalan vádjai elleni tiltakozás kedvező hatását az egész világsajtóban. Felolvassa Nachum Goldmannnak, a Világkongresszus elnökének levelet, melyben közli, hogy

„Antonescu külügyminiszter audiencián fogadta és kérésére készséggel ígért meg, hogy a mandátumbizottságban és a Népszövetség megfelelő szekciójánál a cionista ügy érdekében fog felszólalni, ami még is történt.

Nachum Goldmann a külügyminiszter előtt fel is vetette egy romániai „Pro Palesztina” liga alapításának az eszméjét is, melyet a külügyminiszter szimpatiaival fogadott. Dr. Krámer közölte továbbá, hogy

Nachum Goldmann, a Zsidó Világkongresszus ügyvezető elnöke és a Jewish Agency állandó megbízottja a Népszövetség november elején Romániába látogat és november 8-án Clujon és 9-én Timisoaran fog nyilvános előadásokat tartani „A zsidóság világhelyzete és a Népszövetség” címen.

Dr. Krámer expozíciója után az érkekezlet magává tette dr. Kertész Jenő kezdeményezését, hogy az új vezetőség a zsidóság helyzetének társadalomtudományi feltárását, az ily módon előkészített tervszerű áttekintését és a zsidóság gyakorlati problémáival összefüggő kulturális munkát tekintse legelső feladatainak.

Dr. Hamburg József rámutatott annak fontosságára, hogy olyan keret teremtsék, amely a zsidóságnak valóban minden rétegét foglalja magában. Számolni kell — mondotta — az ortodoxia nemcionista rétegeivel, az egyéb tradíciók által kötött zsidók, valamint az ifjúság egyre pozitívabb zsidó érdeklődési szervezeten részével is. Arra kell törekednünk, hogy mindezek, valamint a zsidó kisegzisztenciák foglalkozási kategóriái is, megtalálhassák elhelyezkedésüket a kongresszusi keretben. Talán a súlyos helyzet és a kongresszusi keret végre egységbe fogja terelni a zsidó közösséget. A dr. Kertész által iniciált fontos munka mellett természetesen a kongresszus által hozott többi határozatok realizálását is meg kell kezdeni.

Leichtmann Andor a kongresszus alapszámának érvényesítése és a kongresszusi feladatok megvalósítása érdekében szükségesnek tartja, hogy a kongresszusi szervek választásán utján alakítsanak meg. Csak úgy fogjuk érdekelni tehetni a zsidó tömegeket a kongresszus feladataiban, ha aktív tényezővé emeljük őket a végrehajtószervek megalakításában és munkájában.

Dr. Hermann Dezső az összes munkára kész csoportok harmonikus együttműködésének biztosítását kívánja és megemlíti ezzel kapcsolatosan a Zsidó Párt női szekciójának a kongresszus előkészítésében kifejtett eredményes munkáját, amely után elvárható volna, hogy ez a tagozat támogatásban részesüljön teljesítőképeségének kibontakozásában. Öszinteségre, kölcsönös bizalomra és az erők tömörítését gátló jelenségek megszüntetésére van szükség, mert csak ez biztosítja a kongresszusi feladatok megvalósítását.

Több más hozzászólás után dr. Marton Ernő szól fel. Szükségesnek tartja, hogy a választás technikai előkészítése érdekében az új vezetőség kezdje meg az új kongresszusi évről szóló igazolványok terjesztését. A választásig mandátummal bíró vezetőség oly módon alakítandó meg, hogy akik a kongresszus szerveiben tisztséggel bírnak — elsősorban dr. Fischer József, a Világkongresszus egyik elnöke és a Világszervezet ügyvezetőjének ardeali tagja — hivatalból legyenek tagjai a vezetőségnek. Választásuk ezenkívül egy aktív elnökség és titkárság, valamint egy választmány, amelybe minden zsidó szervezet, foglalkozási kategória és eddig meg nem szervezett zsidó rétegek küldjenek be két-két oly képviselőt, akiknek rendszeres közreműködésére számítani lehet. A tartományi vezetőségben a clujai tagokon kívül természetesen a különböző helységek helyi bizottságai részvesznek két-két taggal.

Az érkekezlet az előterjesztések alapján a Világkongresszus tartományi vezetőségének elnökévé dr. Hamburg Józsefet, az elnöki tanács clujai tagjaivá Diamant Izót, Gottlieb Józsefet, dr. Kertész Jenőt, dr. Klein Miksát, László Jenőt, dr. Marton Ernőt, özv. Neuberger Zsigmondnét, Schwartz Ignácot és dr. Weisz Sándort választja meg és egy helyet az ifjúság részére tart fenn.

Főtítkárrá Leichtmann Andort, titkárokká dr. Fándrich Ernőt és Gartner Endrét választja meg az érkekezlet.

A kongresszusi szervezeten belül különböző

CAPITOL MOZGÓ

MA PREMIER!!!

Az évad legszebb, legkimagaslóbb filmje!

Egy királynő leányeivel

Főszereplők: JENNY JUGO, OTTO TRESSLER és FRIEDRICH BENFER.

Öfelsége Mária királyné külön kérésére az udvarnál bemutatták ezt a gyönyörű alkotást a filmet és ott is a legnagyobb sikert aratta.

reszortok fogják a különböző munkaköröket ellátni. Az érkekezlet már most megbízta a propaganda-reszort vezetésével Jámor Ferencet és a szervezeti reszort vezetésére Danzig Hillélt kérte fel.

A választmány végleges névsorának megállapítása a szervezetekhez kibocsátandó felhívás alapján történő bejelentések figyelembevételével fog történni.

KÖZGAZDASÁG

Tőketörlesztést is kell fizessenek november 15-én a konverziót kért mezőgazdasági adósok

Az idei év május 15-én lejárt az a két évi idő, miatt a mezőgazdasági adósoknak a konverziós tartozások után csak kamatfizetést kellett eszközölniük, tőketörlesztést pedig nem. A november 15-i konverziós részletnél tehát már megkezdődik a tőketörlesztés is. A városi adósok konverziós kötelezettsége ezzel szemben nem változik, mivel ezek az adósok eddig is fizették a törke után a kamatot és a törlesztési részletet is.

A konverziós törvény végrehajtási utasításához csatolt kimutatás szerint a mezőgazdasági adósok 1936 november 15-én a következő fizetéseket kell eszközölniük konverziós tartozásaik után:

1000 lej tartozás után	39.52 lej
2000 lej tartozás után	79.03 lej
5000 lej tartozás után	197.58 lej

10.000 lej tartozás után	395.16 lej
20.000 lej tartozás után	790.32 lej

és minden további 10.000 lej után 395.16 lej. A tartozás alatt a konverziós törvény alapján lecsökkentett tőketartozást értjük.

A városi adósok által november 15-én fizetendő konverziós részlet a következő:

1000 lej tartozás után	67.22 lej
5000 lej tartozás után	336.08 lej
10.000 lej tartozás után	672.16 lej
20.000 lej tartozás után	1.344.31 lej
30.000 lej tartozás után	2.016.47 lej
40.000 lej tartozás után	2.688.63 lej
50.000 lej tartozás után	3.360.79 lej
100.000 lej tartozás után	6.721.57 lej
500.000 lej tartozás után	33.607.85 lej
1.000.000 lej tartozás után	67.215.17 lej

Október 14-én alakul meg a clujai kereskedelmi és iparkamara igazgatótanácsa. A clujai kereskedelmi és iparkamarai választások eredményét a kamarai központ jóváhagyta. A törvényes elnöke az igazgatótanács megalakulását és a tanács tagok eskütelését október 14-én délután 5 óra körül ki, mely a kamara nagytermében fog lezajlani.

A bucaresti tőzsde a hét elején és a hét közepén nagyon élénk volt, a hét végén az árfolyamemelkedés megállott, de visszaesés nem mutatkozott. A fixkamatozású papírok piacán a dollár- és fontnévértékű renték és a november elsejei szelvényesedékeségi állampapírok szállárlattal, a többiek árfolyamát tartott. A Stabilizarea egy ponttal 42.50-re, a

Renta Impropriarerei egy ponttal 45.25-re, a Renta Impropriarerei örökjárdék 44-re, az Inzestrarea-kötvény nagy címletű 2 és félponttal 64-re, a kis címletű 3 és félponttal 61-re, az 1935. évi 3 százalékos Consolidarea-kötvény félponttal 26-ra javult, a Desvoitarea változatlanul 30.50, az adópon 30. A bankrésztvények tartottak. A Banca Nationala 325 lejjel 5050 lejre, a Romaneasca 25 lejjel 375 lejre, a Credit Roman 15 lejjel 245 lejre, a Credit Industrial 45 lejjel 640 lejre javult, a Comro változatlanul 125 lej, a Romcomit 260 lej. A biztosítási papírok is tartottak, a Dacia-Romania 200 lejjel 4440 lejre, a Generala 50 lejjel 1150 lejre javult, az Agricola-Ponciera változatlanul 230 lej, a Nationala

HAR ZION HAR CARMEL

egyedül hajójárat, mely palesztinai lobogó alatt közlekedik Románia és Palesztina között. Rendszeres utas- és áruszállítás.

A legközelebbi hajóindulások Constantából Hafába:

Har Zion	október 15	Har Carmel	november 5
Har Carmel	október 22	Har Zion	november 12
Har Zion	október 29	Har Carmel	november 19

Jegyek kaphatók az

Uj Kelet utazási osztályánál

„Kedem” utazási iroda

ardeali és banati vezérképviselőnél

Teherszállítás ügyekben a

Lazar Bercovici Constanta

vezérigazgató szolgálat felvilágosítás. Casuta Postala 65. Tel. 174. Táviratcím: Bercovici

200 lej. A petróleumrésztvények a hét elején szállárlattal, a hét vége felé visszaestek, azonban az árfolyamuk így is magasabb a múlt hét végénél. A hét közepéig az Astra-Romana 40 lejjel 860 lejre, a Steaua-Romana 25 lejjel 400 lejre, a Concordia 55 lejjel 480 lejre, a Credit Mimer 30 lejjel 270 lejre, a Red-venta 10 lejjel 175 lejre szállárlattal. Az ipari résztvények egész héten szállárlattal. A Resita 50 lejjel 500 lejre, a S. T. B. 200 lejjel 1670 lejre, a Letea 80 lejjel 845 lejre, a Mica 105 lejjel 1405 lejre szállárlattal.

Pénzügyi jelentés. A Banca Nationala a devalválizált valuták új hivatalos árfolyamait a következőképpen állapította meg (a 38 százalékos felárral együtt): Svájci frank 30.91—32.29 lej, francia frank 6.28—6.55 lej, holland forint 71.42—78.87 lej, olasz lira 5.10—5.30 lej. A többi valuták közül az angol font árfolyamát 670.68—691.38 lejre leszállította, míg a többi árfolyamokat változatlanul hagyta. A szabadforgalmi devizák árfolyamában kisebb hullámzás tapasztalható, a pengő változatlanul 24.75—25 lej, a csehszlovákia 5.05—5.10 lejre javult, a márka 37—37.40 lejre, az olasz lira 6.50—6.60 lejre, a schilling 27.20—27.50 lejre lanyhult. A bucaresti magánforgalomban az árfolyamok magyulámzásokat mutattak az elmúlt hét folyamán.

A fontot és dollárt nagytételekben keresték, a frankvaluták iránt is érdeklődés mutatkozott, a lírát és csehszlovákot, valamint a márkát kínálják, arany- és aranyérmek alig voltak a piacon. A bucaresti magánforgalomban: a font 915—930 lej, a dollár 180—190 lej, a svájci frank 44.50—46 lej, a francia frank 9.35—9.45 lej, a holland forint 95—100 lej. Az olasz lira 10—10.50 lej, török lira 115—125 lej, a márka 38—41 lej, a csehszlovákia 5—5.30 lej, a pengő 30.50—31.50 lej, a schilling 30.50—31 lej, a zloty 28—29 lej.

A hadgyakorlatok kettőn az uralkodó melynek során többet mondotta: — Ennél a bajtársaim, nincs szó dleket és a hibákat a hallani. Itt nincs h köszönet szavának. Nsonló társas asztalná tam hadseregemmel s haderőket meg fogjuk tak, akik kétségbevet megvalósításának leh örömteljes helyzetben pithatom ezen fogad kezdetét. Tudom, hog

Tisztviselő-és parasztkölcsönökről szóló törvénytervezetet készít a kormány

Bucuresti, október 13. A Banca Nationala és a pénzügyminisztérium törvénytervezeteket dolgoznak, amelyek az iparosok, tisztviselők és parasztok számára nyújtandó hitekre vonatkoznak.

A földművelésügyi minisztérium a gabonastandardizálására és a parasztbiztosításokra vonatkozó javaslatokon dolgozik.

Az igazságügyminisztérium számos törvényesítési javaslatot fog betervezni.

Sztojadinovic's jugoszláv miniszterelnök rövidesen felkeresi Ataturk török köztársasági elnököt

Ankara, október 13. (Rador.) A Havas jelentése szerint a külügyminisztérium megerősíti a hírt, hogy Sztojadinovic's jugoszláv miniszterelnök rövidesen felkeresi Ataturk elnököt. A látogatásra az október 29-i török nemzeti ünnep alkalmából kerül sor.

Strasbourg-i jelentés szerint Marics jugoszláv tábornok tegnap este Belgrádba utazott, miután franciaországi körútját az erődítmények vidékén befejezte.

Belgrad, október 13. (Rador.) Kiosszejvanoff bolgár miniszterelnök 48 órai itartózkodás után tegnap este Szófiába utazott.

Gyomor-, bél- és anyagserebetegségek-nél, vérszegénység, sápadtság és lesoványodás eseteiben reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keszrűviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti a tápanyagok vérbejutását. Az orvosok ajánlják.

A forgalmi adótörvény, a bizományi szerződésről szóló törvény magyarul Dr. Mandel Fordító Irodában Cluj Memorandumú 24. Ara 60, ill. 50 lej. Vidékre 10 lejjel több. (bélyegben).

Nagy

A lugoji sira

Lugoj, október 13. zónai parádé volt. dődött a csapatok színterére. Az urallonovon jelentek meg Tatarescu, Paul Samsonovici tábornok kíséretében. A katonahimnusz intonáltánok előterjesztette és Mihály vajda c. A királyi páholybar leánya, Antonescu Isovici, Bibescu hercvojt volt jelen. A c rály elbeszélgetett a csapatok a felvonulást Partenkok vezették be. Rozás alatt a katonagazsabayu bemut. Délben a Dacia s volt, amelyen a bu külföldi katonai a hatóságok fejei is. Délután Lugojon nagy demonstráció teletére.

A hadgyakorlatok kettőn az uralkodó melynek során többet mondotta:

— Ennél a bajtársaim, nincs szó dleket és a hibákat a hallani. Itt nincs h köszönet szavának. Nsonló társas asztalná tam hadseregemmel s haderőket meg fogjuk tak, akik kétségbevet megvalósításának leh örömteljes helyzetben pithatom ezen fogad kezdetét. Tudom, hog

Felta

Dr. Frenkel J. üzenete

Szeged, október 13. a rabbi-szemminári szolgálatra Szeged dr. rabbi. Az akkor talember a világhír Löw Immanuel, m mellette, vele együ hivatását.

Eddig csak ezt tu fiatal papról — az róla, hogy amikor tig tartó papi szol kor csöndes, késő tudományos buvár akkor sem tér pihe területre csap át és kig technikai titkol

A tá berek Nemrégiben a m ság nyilvánosságra fatás céljából legu sebb találmányokat gedi rabbi is a fe egy

telefon- és t Az érdekes találm jelek vételére, vala ló távolbairó adó a kis gépek és ad bejűknek és jelek kombinációkat kü A vevőkészülék, a kapja, egy betűs k a jelek rögzítésére papírszalaggal szer

Fehérnemű

Nagy katonai parádével zárult a király-manőver

A lugoji sirajerek nagy demonstrációt rendeztek Londonderry lord tiszteletére

Lugoj, október 13. Lugojon ma nagy katonai parádé volt. Már hajnalban megkezdődött a csapatok felvonulása a parádé színterére. Az uralkodó és Mihály vajda lovon jelentek meg az egyenruhában levő Tatarescu, Paul Anghelescu tábornok, Samsanovici tábornok vezérkari főnök, stb. kíséretében. A katonai zenekarok a királyhimnuszot intonálták, majd Prodan tábornok előterjesztette jelentését. Az uralkodó és Mihály vajda csapatszemlélet tartottak. A királyi páholyban lord Londonderry és leánya, Antonescu külügyminiszter, Franasovici, Bibescu herceg és néhány meghívott volt jelen. A csapatszemle után a király elbocsátotta a vendégeket mialatt a csapatok a felvonulásra készülődtek. A felvonulást Partenie és Tenescu tábornokok vezették be. A két óráig tartó defilálás alatt a katonai repülőket rendezték nagyszabású bemutatót.

Délben a Dacia szállóban nagy bankett volt, amelyen a bucaresti vendégeken, a külföldi katonai attasékon kívül a helyi hatóságok fejei is résztvettek.

Délután Lugojon a strajerek tartottak nagy demonstrációt Londonderry lord tiszteletére.

Az uralkodó beszéde
A hadgyakorlatok befejezését követő banketten az uralkodó nagy beszédet tartott, melynek során többek között a következőket mondotta:

— Ennél a bajtársi asztalnál, szeretett bajtársaim, nincs szó dorgálásról, az észrevételeket és a hibákat a kritika során fogjátok hallani. Itt nincs helye csak az öröm és a köszönet szavának. Néhány évvel ezelőtt hasonló társas asztalnál kötelezettséget vállaltam hadseregemmel szemben, hogy a román hadseregnek meg fogjuk erősíteni. Talán voltak, akik kétségbevittek ezen fogadalmom megvalósításának lehetőségeit. Ma abban az örömteljes helyzetben vagyok, hogy megállapíthatom ezen fogadalmom beteljesülését. Tudom, hogy ez a kezdet nagy erő-

szítéseket igényel az országtól, de tudom, hogy a román nép mindig tudatában volt a hadsereg jelentőségének és fontosságának. Az erőfeszítés és a beteljesülés még a kezdetnél tartanak, de gyors ütemben fognak folytatódni. Az évi hadgyakorlatok célja, hogy a legteljesebb módon használjuk ki a háborúnak ezt a próbáját. Egyesek azt mondják, hogy a hadgyakorlatok sokba kerülnek, én azonban azt hiszem, hogy e kísérletért semmilyen áldozat nem felesleges. A hadgyakorlatokon való lelkiismeretes részvétellel mindenki hazafias munkát teljesít. Itt nem alkalmazunk kritikát, hanem csak köszönetet nyilvánítunk. Ezért szívem mélyéből mondok köszönetet elsősorban az én katonáimnak a végzett munkáért, amely biztosította a haza és a trón hadserege megerősítésének. Köszönöm kormányomnak, hogy segítségemre volt, mert bármit is akarnék tenni, ha nem találók segítséget és megértést tanácsosaimnál, úgy nem valósíthatom meg azt, amit kívánok és ebben az értelemben a legbiztosabb lelkiismerettel jelenthetem ki, hogy megtaláltam ezt a segítséget és megértést.

Az uralkodó ezután a hatalmas parádén résztvevő paraszttömegeknek mondott köszönetet és hangsúlyozta, hogy a kormány a paraszttömegekre támaszkodva és az ország hadfelszereléséről gondoskodva, érinthetetlen gránitá fogja tenni a mi országunkat, amelyen nem üthetést sem külső, sem belső ellenség. Az ország hadfelszerelése, a hadsereg hitének és erkölcsi tartalmának ereje a legnagyobb biztosíték, amire támaszkodhatunk.

A miniszterelnök válasza
Az uralkodó beszédét hatalmas ováció fogadta, majd a bankett keretében Tatarescu miniszterelnök tartott beszédet, aki ugyancsak elismerés hangján méltatta a román hadsereg tisztjeinek és katonáinak teljesítményeit és hangsúlyozta, hogy a hadgyakorlatok napjai ünnepnapjai voltak az egész országnak.

A miniszterelnök ezután a kormány és az ország köszönetét fejezte ki az uralkodónak azon kezdeményezéséért és bátorításáért aminek köszönhető a hadsereg megerősítése az utóbbi években.

„SOHASEM VÁLTOZTATOM MEG ÁRAIMAT, MIG SZEMÉLYESEN FEL NEM VILÁGOSÍTOTTAM

vevőimet azokról az okokról, amelyek az árváltozást szükségessé tették”

MONDJA NEKÜNK EGY NAGY ILLATSZERGYÁROS

Az árak emelése mindenki számára rendkívül kényes probléma: gyárosok, nagykereskedők, detailisták, fogyasztók számára egyaránt. Senki sem akar többet fizetni. Mégis, ha az árak megdrágulnak, az intelligens és értelmes üzletember — tekintet nélkül, vajjon gyáros-e, aki a nagykereskedőnek ad el, vagy kiskereskedő, aki a fogyasztót szolgálja ki, sohasem fogja az árakat emelni, mielőtt nem adta meg a megfelelő felvilágosításokat.

Az interurbán telefonszolgálat nagyon megkönnyíti ezt a feladatot.

Az árakat május 1.-én 15%-kal emelni fogják? Az Ön kötelessége, hogy vevőivel felvegye az érintkezést, hogy az áremelés okait kifejtse és megadja nekik a lehetőséget, hogy a raktáron levő készletből rendelhessenek.

Személyes látogatás minden vidéki vevőnél lehetetlen. De létezik egy más mód is, amely minden szempontból sokkal megfelelőbb: az interurbán telefonszolgálat. Telefonbeszélgetés minden vevővel ugyanazt eredményezi, de meg lesz kimélve az utazás fáradságaitól és megtakarít időt és pénzt.

SOCIETATEA ANONIMĂ

ROMÂNĂ DE TELEFOANE

letette. Bosszantott az ügy. Ehhez hasonló bosszuság, azt hiszem, sokakat ért már. Gondolkozni kezdtem,

hogyan lehetne segíteni azon, hogy az ember telefonja mellett jele maradjon annak, hogy távollétében ki kereste.

A gondolat nem hagyott nyugodni. Napokig tartó töprengés után egyszerre megfogant az agyamban egy konstrukciónak a terve, amelynek segítségével távolba lehet írni a telefonvonalon keresztül. Amennyire időm tellett, hozzákezdtem a szakirodalom tanulmányozásához. Természetesen ez nem történhetett meg egyik napról a másikra. Nagy elfoglaltságom miatt sokszor hetekig hónapokig nem nyultam a kérdéshez, akkor is csak az éjszakai órákban, végre elgondolásomat az alapkonstrukció összeállítására végeztem egy szegedi villany-szerelővel, majd egy fiatal elektromérnökkel ültem össze, utóbb pedig egy zürichi elektromérnök — éppen három esztendője — elkészítette a szakszerű rajzokat.

Gondosan ügyeltem arra, hogy elgondolásom, általában, hogy milyen probléma foglalkoztat, titokban maradjon, mert csak akkor kívántam a nyilvánosság elé lépni, amikor találmányomat a szakkörök kedvező véleménye is a megvalósítás felé lendítte. Ezért először a bécsi szabadalmi bíróságnál jelentettem be, ahol alapos vizsgálat után

1934-ben szabadalmazták a távollairó készülékemet.

Meg is mutatja Frenkel dr. az érdekes szabadalmi okiratot, amely hat oldalon keresztül ismerteti a távollairó gép műszaki leírását és a készülék rajzait.

Üzenetet ad és vesz a távollairó gép

— A távollairás problémája már sokakat foglalkoztatott. Nagyon sok táviró-

készülék van. A legelterjedtebb az úgynevezett Standard típusú készülék, de ez is olyan drága, hogy magánosok számára hozzáférhetetlen. Nekem viszont éppen az a törekvésem, hogy a kisemberek: az ügyvédek, orvosok, mérnökök, tanárok, tisztviselők, kereskedők és nem utolsósorban az újságírók hozzájuthassanak egy távollairó készülékhez, amellyel korlátlan távolságokra üzeneteket küldhessenek és kaphassanak. Találmányom lényege, hogy tömegiként gyártható és egy-egy adó-vevőkészüléknek nem szabad többé kerülnie 120—150 pengőnél. A készülék magánlakásokban a telefon mellett szerelhető fel.

— Egyes foglalkozási ágagnál egészen új lehetőségeket nyit a találmányom. Hogy csak egy példát említek: az orvosnak a jövőben nem kell őriztetnie a telefonját. Ha valaki keresi, telefonja mellett távirószalagra rögzítve található az üzenetet, hogy távollétében kihez hívják orvosi segítségnyújtásra. De a készüléknek egy másik fontos rendeltetése is van: üzenetet ad vissza. Vagyis: például ha a készülék tulajdonosa elutazik és sulyt helyez arra, hogy akik keresik, megtalálják, a készülék hívásra visszakopogja, hogy az illető hol található. Természetesen mindenhez a készülék megfelelő beállításra van szükség.

— De talán többet is mondtam már — fejezte be érdekes nyilatkozatát Frenkel dr. szerényen — mint amennyit az ügy megérdemel. Szempontjaim? Anyagi szempontok nem vezetnek. Most készült tökéletesített formában távollairó gépem remélhetőleg végleges modellje. Azt hiszem, hogy rövidesen bemutatatom gyakorlati szakemberek előtt és azzal a jóérzéssel folytathatom papi hivatásomat, hogy ezzel a munkámmal is sikerült az emberiséget szolgálnom.

Feltalálta a távolba-író készüléket Szeged alrabbija

Dr. Frenkel Jenő rabbi zseniális találmánya: le fogja írni a telefon-üzeneteket a távollairó készülék. A feltaláló nyilatkozata

Szeged, október 13. Tíz esztendeje, hogy a rabbi-szemminárium elvégzése után papi szolgálatra Szegedre érkezett Frenkel Jenő dr. rabbi. Az akkori 24—25 év körüli fiatalember a világhírű szegedi főrabbi: dr. Löw Immanuel, mellé került és azóta is mellette, vele együtt dolgozik, végzi papi hivatását.

Eddig csak ezt tudták a haladó szellemű fiatal papról — azt azonban nem tudták, róla, hogy amikor kora reggeltől késő estig tartó papi szolgálatával végzett, amikor csöndes, késő esti órák nyugalmában tudományos buvárkodását félbeszakítja, akkor sem tér pihenőre, hanem egészen új területre csap át és sokszor a hajnali órákig technikai titkok megfejtését keresi.

A távollairó, adó- és vevőberendezés

Nemrégiben a magyar szabadalmi bíróság nyilvánosságra hozta a szabadalmaztatás céljából legutóbb bejelentett érdekes találmányokat. Frenkel Jenő dr. szegedi rabbi is a feltalálók között szerepel egy

telefon- és táviróberendezéssel.

Az érdekes találmány különböző betűk és jelek vételére, valamint rögzítésére szolgáló távollairó adó- és vevőkészülék. Ennek a kis gépnek az adóberendezése különböző betűknek és jeleknek megfelelő impulzus kombinációkat küld a vevőberendezés felé. A vevőkészülék, amint az impulzust megkapja, egy betűs kerékkel addig forgat, míg a jelek rögzítésére és nyomtatására való papírszalaggal szemben a leadott betűnek

vagy jelnek megfelelő betű, vagy jel nem kerül nyomtatásra. A vevőkészülék önműködően végzi a nyomtatást és amint azt befejezte, a betűs kerék eredeti helyzetébe állítja vissza.

Hír szerint Frenkel Jenő dr. rabbi a távollairás kérdését a ma megközelíthető tökéletességgel oldotta meg.

Rövid idő kérdése, hogy a találmány gyakorlati téren egészen széleskörű lehetőségeket nyisson. A külföldi figyelmét is felkeltette már a szerkezet, annál is inkább, mert ezzel a konstrukcióval a távollairás épp annyira hozzáférhető lesz egy-két esztendő múlva, mint ma például a telefon.

A fiatal rabbi az újságíróknak a következőket mondotta találmányáról:

— Nagyon sajnálom, hogy kipattant az ügy. Hiszen ez a terület olyan messze esik a papi hivatástól. A lényeg az, hogy az emberiségnek szeretnék ezzel a munkámmal is szolgálatot tenni.

Hogyan jött létre a találmány

— Pontosan 1932 januárjában történt, hogy egy nap, amikor a lakásom ajtajához értem és a kulcsot éppen a zárba illesztettem, do'gozószobám íróasztalán megszólalt a telefon. A csengő erősen berregett, viszont — talán éppen a sietés miatt — az ajtót nem tudtam elég gyorsan kinyitni. A csengő folyton szólt, de abban a pillanatban, amikor íróasztalomhoz értem — elhallgatozt. Mire a hallgatós a fülemhez tettem, már csak az ismeretes bugó jelet adta. Tehát az, aki időközben keresett, megunt a várakozást és a hallgatót

Fehérneműek méret után leszállított árban „FRATII FODOR“-nál Piata Unirii No. 28.

SPORT

A Makkabi és Phönix a B) liga csoportok élén

Cluj, október 13. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság B) csoportjainak hatodik fordulóját követően a helyzet kezd a reális erőviszonyok szerint kialakulni. Ezek szerint a keleti csoportban a Makkabi, a nyugatban a Phönix az első hely favoritja. Ugyan mind a Makkabi, mind a Phönix nem örülhet csoportjában fölényes vezetésnek, azonban ez legfeljebb csak arra jó, hogy a további sorsra kerülő mérkőzéseknek nagyobb érdeklődést, komolyabb értéket és kellő fontosságot kölcsönözzön.

A keleti csoportban a Makkabinak veszedelmes konkurrens az első helyért folyó küzdelemben a DUG, valamint az ACFR. Az elsőségért azonban beleszólási jogot kér a constantai Victoria, valamint a cernauti Dragos Voda is. A további hat forduló van hivatalosan eldönteni, hogy a nagy konkurrenciában a Makkabi hogyan tudja esélyes elsőségét megőrizni, illetve a maga számára megtartani.

A nyugati csoportban a Phönix—Vulturii mérkőzés után a Phönix felülkerekedett. Veszedelmes közelségben van azonban a Vulturii, de a Craiovan is. Az első helyre pályázók közé sorolható még a Jiul is, amely egyelőre egy ponttal az első kettő mögött van (hárommal ugyan, de egy mérkőzéssel kevesebbet játszott, mint az élen levő kettő). A nyugati csoportban az első helyért való küzdelem sokkal nagyobbakat igényel, sem hogy már előre el lehetne könyvelni a Phönix elsőségét. Ha a képességeket és a papírformát vesszük alapul, a Phönix elsőségéhez nem férhet kétség. A papírformától a mérkőzés kilencvenedik percéig azonban nagy az út, amelyet bejární kell. Ma már nem kétséges, hogy a papírforma dacára, mérkőzést előre elkönyvelni nem lehet. A Nemzeti Bajnokság B) csoportjainak állása a következő:

Keleti csoport:						
Makkabi	7	5	0	2	34	8 10
ACFR	6	5	0	1	16	8 10
DUG	7	4	2	1	18	6 10
Victoria	6	4	0	2	16	10 8
Dragos Voda	6	3	2	1	11	12 8
Jahn	6	3	1	2	11	13 7
Franco Romana	6	2	3	1	11	12 7
DVA	7	2	1	4	19	23 5
Sportul Studentesc	5	2	0	3	5	8 4
IAR	5	1	1	3	13	16 3
Tricolor CFPV	6	0	3	3	8	19 3
Textila M. W.	5	1	0	4	9	22 2
Sporting	6	0	1	5	6	20 1
Nyugati csoport:						
Phönix	7	5	0	2	26	7 10
Vulturii Textila	7	4	2	1	13	9 10
Craiu Iovan	6	4	0	2	14	13 8
Jiul	6	3	1	2	19	10 7
Olimpia	6	3	0	3	16	14 6
Muresul	6	3	0	3	11	10 6
CAMT	5	3	0	2	11	10 6
Stăruința	6	3	0	3	14	21 6
Unirea M. V.	6	3	0	3	13	22 6
CFR (Simeria)	5	2	1	2	12	10 5
Rovine Grivița	7	2	0	5	16	21 4
Somil	4	1	1	2	6	7 3
Victoria	6	0	1	5	6	23 1

Tizedik kongresszusát tartotta a csehszlovákiai Makkabi

Brünn, október 13. A Zsidó Távirati Iroda felkért: Százöt delegátus jelenlétében tartotta október 5-én a Csehszlovákiai Makkabi Szövetség tizedik évi kongresszusát, amelyen nyolcvan zsidó sportegyesület képviseltette magát. A kongresszust Herzog Artur elnök nyitotta meg, aki a zsidó sportegyesületek nevelőmunkájának fontosságáról, valamint a csehszlovákiai Makkabi fejlettségéről beszélt. Boda Brüll az évi jelentést terjesztette be.

Mannheim—Grosz Héber-magyar szótár

228 lap, 44 oldal nyelvtan, egyszólamosságban 320 lef.

LEPAGE-nál Cluj

Postán utánvétellel. — Kérjen ingyen Juditica jegyzéket.

Ezután a cionista szervezet elnöksége nevében dr Paul März üdvözölte a kongresszust, majd ugyancsak üdvözlőlevelet tolmácsolták a zsidó társadalmi egyesületek képviselői is. Ezután a delegátusok jelentései következtek, majd az elnök indítványára nagy lelkesedéssel határozta el, hogy Massaryk volt köztársasági elnöknek, dr Benes köztársasági elnöknek, Hodzsa Milán miniszterelnöknek és dr L. Cseh közegészségügyi miniszternek üdvözlő táviratot küldenek.

A kongresszus napirendjét a választások zárták le, amelynek során a következők lettek a Csehszlovákiai Makkabi Szövetség élére megválasztva: Elnök: Arthur Herzog, Prága; alelnökök: Izidor Brandt dr Prága, ing. Leopold Drucker, Brünn, Pavel Gáll dr, Ruzomberk, Jelinek Adolf, Pozsony; ügyvezető: Boda Brüll.

A csehszlovákiai Makkabi a Mifal Bizaron-akcióért

Brünn, október 13. A Csehszlovákiai Makkabi Szövetség tizedik közgyűlése a következő határozati javaslatot fogadta el:

„A közgyűlés csodálkozását fejezi ki a palesztinai zavargások idején a zsidó iakosság férfias magatartása fölött. Együttal gyászolja mindazokat, akik áldozatul estek az arabok vandalizmusának.

A csehszlovákiai Makkabi ezekben a szomorú időkben, amelyek a zsidó népre annyi tragikus fájdalmat zúdítottak, hajlandó megfeszített munkával és áldozatokkal segíteni

az újjáépítést. Ezért felhívja a tagjait, hogy a Mifal Bizaron-akcióért áldozatkészséggel és erőteljes közreműködéssel támogassa“.

Országos amatőr-fényképiállítás Aradon. A Societatea de Gimnastica din Arad 1879, turista szakosztálya rendezésében október 18-án, vasárnap délelőtt ünnepélyes külsőségek között nyílik meg az országos amatőr-fényképiállítás, amelyen az ország legjobb amatőr-fényképezői vesznek részt. Tekintettel a várakozáson felüli nagy érdeklődésre, a rendezés a kiírásban közölt három versenycsoporton kívül művészi, csendélet- és portrécsoportokat is díjazással beiktatott, azonkívül a nevezési határnapot két nappal meghosszabbította. Minden csoportban az első négy helyezett részére az egyesület művészi kivitelű aranyozott, illetve ezüstözött nagy plakettjét márványlapon, ezenkívül igen értékes tiszteletdíjakat ad, végül minden idáig győnyörű oklevelet kap. A kiállítás tíz napig tart, mely iránt nemcsak Aradon, hanem más városokban is nagy érdeklődés nyilvánul meg az amatőr-fényképezők között.

Iasiban ülést tart a Makkabi végrehajtóbizottsága. A Romániai Makkabi Szövetség végrehajtóbizottságát október 18-ra Iasiba üllésre hívták össze. Az exekutív üléssel egyidejűleg tart konferenciát a Makkabi hachsara-allija bizottsága is.

Brasov. Bod—Ivria 5:3 (1:1). A brasovi zsidó csapat gyengén működő és könnyelműkedő védelme miatt veszített. Kerületi bajnok.

Román versenyző lett első az élógalambversenyen. Athénból jelentik: Az élógalambversenyben a román Stroiici lett első, aki a görög Auto és Touring Club serlegét nyerte el. Második a görög Kotzisz lett. A további helyes sorrend Zahiesz görög, Lahovari román. A bolgár Szokol-vadászok díjában első a görög Anton Ralisz lett, második Stroiici.

descu szopránnal és Dinu Badescu tenorral).

Szerda, október 21: Borgia. (Nanu szopránnal és Dinu Badescu tenorral).

Péntek, október 23: A berlini Kamarazenekar hangversenye.

ROYAL MOZGO MÜSORA:

Holnap, hétfőtől csak pár napig: A tavasz ébredése. Simone Simon és Jean Pierre Aumont hangulatos filmje a küzdelem, de szép diákéletből. A legfrissebb Fox világhírű és Romániai aktualitások.

EDISON MOZGO MÜSORA:

Hétfőtől 3 film román és magyar felirattal: I. Virágfakadás. Látványos drámai operett. Richard Taubertel. II. Szoknya ördögök. Vig revü. Szépség, fiatalosság filmje. Dick Povell, Adolph Menjou. III. Journal. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 óraker.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Alláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Héber, német oktatás új kezdőknek, min felmőtteknek. Bárhova megyek próbára diátalanul. Cim a kiadóban.

EGY majdnem vadonutaj, selyembéles frakk 170 cm. magas, 96 cm. mellbőségű termetre eladó. Cim: Str. Osianu 70. — Cranciova.

Ha gyermekei mellé nevelő kell, Korrepetitort keres, vizsgára akarja előkészíteni, ha ön meg akar tanulni jól németül, ha perfekt francia, héber, román, angol, olasz nyelvtanítót keres, ha gyermekét be akarja vezetetni a vallási tudományokba, saját érdekében forduljon a Zsidó Diáksegélyző Elnökségéhez, Str. N. Filipescu 6 (telefon 7.75), ahol az egyetemi hallgatók egyéniségének és szak-képzettségének teljes ismerete alapján ajánlanak önnek megbízható munkaerőt.

Egy rövid fekete zongora béreadó vagy eladó. Cim a kiadóban.

Urak és hölgyek figyelmébe! Szörmebundák javítását, átalakítását, kabátok szörmezését és bélelését jutányosan vállalja Veress, szlucs, fost Szántó Cluj, N. Iorga 2.

Most érettségizett, román, francia és magyar nyelveket perfekt bíró nő tisztviselő állást keres. „Kezdő” jellegre kiadói hivatalba.

Utazó, aki a fűszer- és csemegeszakmában jól be van vezetve, perfekt román, magyar, német levelező és könyvelő utazói vagy bármilyen más állást keres. Szabó Parkas Reghin, Str. Saguna 42.

28 éves szakképzett szlucsiparos nőül venne magához illő urleányt, aki 100.000 lej hozománnyal önműködő segítő. Bővebbet „Mirea” házasságközvetítő iroda Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

Gyermeknek mellé keresek zsidó leányt, aki szabad idejében a háziasszonynak is segíthet. Meisner Cluj, Str. Maloasa 5/f.

Egyetemi hallgató vállalkozó szerény feltételek mellett középiskolai, elemi iskolai tanulókat oktatását, esetleg ellátásért is. Perfekt román, magyar, francia. Megkeresésük „Gyakorlott instruktor” jelgér kiadiba.

Idősebb tanító, kitünő tanerő, jó szisztémával Ivre és Chimis Raschi, valamint Mischajesz tanításra ajánkozik. Hittközségbe esetleg házi tanítónak is. Cim a kiadóban.

Kiadó üzletelhelyiség aonnalra. Piața Mihai Viteazul 30. Uj sarokházban.

Tökéletes német, román, magyar nyelvtudással sokoldalú zsidó nevelő vállalkozó elemi iskolás és óvodás gyermekek tanításáért, azonnali állást keres, vidékre is megy. Ajánlatokat „Megbízható” jelgére a kiadóba.

A legkitünőbb, legolcsóbb, legizlésebb vegétárius ételek, valamint legfrissebb cukrászsütemények, gesztenyepüré, disztorta, teasütemények ADLER-nél kaphatók. Reg. Ferdinand 22, I. emelet, balra.

SZÍNHÁZ-FILM

Ma este Csavargólány

Vasárnap is teljesen teit ház mulatta végig a Csavargólány előadását. Ma este ismét műsoron van Erdélyi Mihálynak ez a kedves vidám, könnyed operettje.

Csütörtökön: Szent Johanna

Színházunk olyan sikert könyvelhetett el a Szent Johanna előadásával, amilyen csak a legnagyobb művészi eseményeknek jár ki. A közönség minden rétegét megmozdította Shaw ragyogó, annyira aktuális darabja s a csütörtök estére kitöltött előadás iránt is rendkívül élel érdeklődés nyilvánul meg. A Szent Johanna előadás olyan élmény, amelyet valóban nem lehet elmulasztani.

Heltai Jenő A néma levente jubileumán

Péntek este illusztris vendége és ünnepi eseménye lesz színházunknak. A múlt évad legnagyobb sikere, A néma levente érkezik el első jubileumához, a 25-ik előadásához. Az előadást a nagynevű szerző is megisztelti jelenlétével. Az előadás ünnepi külsőségek között fog lefolyni. (A rendezés annyiban megváltozik, hogy az új forgószínpad lehetőségeit is ki fogja használni. A rendezés munkáját Kádár Imre végzi, a főszerepeket Pényes Alice, Harmath Jolán, Kovács György, Tompa Sándor, Borovszky Oszkár, Tóth Elek alakítják. A többi szerep változatlanul az eddigi kezekben maradnak.

Csárdás

Szombattól kezdve a jövő héten végig a Csárdás dominálja színházunk műsorát. Az esztendő nagy bombaoperettje a Csárdás s színházunk ragyogó új kiállításban, forgószínpadon, rengeteg meglepetéssel fűszerezve hozza ki Szilágyi László és Buday Dénes nagyszerű új operettjét.

A SZÍNHÁZ HETI MÜSORA:

Szerda fél 9: Csavargólány. (Hatodszor.)
Csütörtök fél 9: Szent Johanna. (Hatodszor.)
Péntek fél 9: A néma levente. (Ünnepi előadás a világhírű szerző jelenlétében, a páratlan sikerű vigjáték 25-ik jubilaris előadása.)
Szombat d. u. 4: Szent Johanna. (Ifjúsági előadás kizárólag az iskolák részére. Hetedszer.)
Este 9: Csárdás. (Az operettszezon legnagyobb sikere! Szilágyi László és Buday Dénes már eddig is több mint 100 előadás megért ragyogó operettje. Rendező: Gróf László. A főszerepekben Solymosán Magda, Sándor Stefi, Jenei János, Tompa Sándor, Borovszky Oszkár, Csóka József, Fülöp Sándor, Tebán János és a tánckar

14 új táncszáma. Teljesen új, ragyogó diszletekkel. Premier bérlet 6. sz.)
Vasárnap d. e. 11: Erettségi. (33-adszor. Olcsó helyárak.)
D. u. 3: Tanase revütársulatának előadása.
D. u. 6: Csárdás. (Másodszer.)
Este 9: Tanase revütársulatának előadása.
Hétfő fél 9: Csárdás. (Rendes bérlet 6. sz.)
Kedden és a következő napokon: Csárdás.

A ROMAN OPERA MÜSORA:

Szerda, október 14: Faust.
Péntek, október 16: André Chenier. (Emlé Marinescu tenorral.)
Szombat, október 17: Traviata. (Iskolai matiné.)
Vasárnap, október 18 (este): Carmen. (Emlé Marinescu tenorral.)
Hétfő, október 19: Denevér. (Uránia Ba-

HÍR

— Mayer Ebner A gen. Dr. Mayer Ebner illusztris vezére, ma kezik, ahol ünnepeket ünnepel. A város zsidóság zserférfiu ma este 9 órára a városi színház előadójáról tart előadást. A városi zsidóság zserférfiu ma este 9 órára a városi színház előadójáról tart előadást.

— Antonescu küllü...
...genfi tevék...
...A Capitala...
...küllügymiszter...
...helyzetéről beszéve...
...mondotta: Az európ...
...Genben teán volta...
...miniszternél, akive...
...lésem igen kielégítő...
...örömömr szolgál a...
...azon meghívása, ho...
...sót, aminek hiszem...
...Nem hagyhatom fig...
...küllügymiszter me...
...setre annyit kijelen...
...gem igen kielégít.

Örvény.

— Lengyel-román...
...szül. Varsóból jelen...
...küldöttsége megvet...
...román jogi szövets...
...sen Iunian, Perietz...
...bowski és Makowski

— Autobuszjáratot...
...resti és Ploesti közö...
...Holnap nyílik meg a...
...busz közlekedés a Cl...
...ber 1-én a járatot ki...
...gős esetben a felad...
...alatt jut majd el ren

— Hat hónapra...
...monstrációt az ang...
...jelentik: Valószínű...
...east-endi incidense...
...mány be fogja tiltá...
...ciókat és egyenruh...
...időre. Egyidejű lo...
...szemtanuk azt állí...
...fasiszta párt székh...
...ta fel, akik előbb p...
...épület ajtajára. T...
...autón elmenekültek

— A vér feltárisít...
...középkori férfiaknak...
...nehány napon át kor...
...mészetes „Ferec Józ...
...orvosok ajánlják.

— A hadiöveggyék...
...ge a pénzügyminisz...
...tik: Cancicov pénzü...
...fogadta a hadiárva...
...amely kérte nyugdíj...
...vábbá a tűzifa foly...
...jelentette, hogy kü...
...szegekből és tovább...
...hadiöveggyeket és a

De la Roque hogy vérontás hivat vasár

Párizs, október...
...tött tüzkeresztesek...
...val megbízott vizs...
...lencienensi vizsgá...
...számos tanu a fra...
...vasárnap beszéde...
...állapítása végett. E...
...ezredes tegnap es...
...tartott beszédében...
...nesben olyan kijele...
...fogunk ontani, ha

Oszi kalap

HIREK

Mayer Ebner Alba-Iulian és Targumuresen. Dr. Mayer Ebner, a buconiai zsidóság elnöke, ma, szerdán, Alba-Iulianra érkezik, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesíti a város zsidósága. A nagyevű zsidó vendéglőben ma este 9 órakor a Zs. N. Sz. helyi csoportjának nagyteremben a palesztinai helyzetről tart előadást, mely iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg. Alba-Iulianról Targumuresre utazik dr. Ebner, ahová csütörtökön, október 15-én érkezik és este 9 órakor a targumuresi zsidó Kuturházban tartja meg nagy érdeklődéssel várt előadását.

Antonescu külügyminiszter meg van előzve genfi tevékenységével. Bucurestiből jelentik: A Capitala intervjut közöl Antonescu külügyminiszterrel, aki az európai helyzetről beszélve, többek között ezeket mondotta: Az európai helyzet igen zavaros. Genfben teán voltam Beck lengyel külügyminiszterrel, akivel folytatott megbeszéléssem igen kielégítő eredménnyel zárult. Igen örömmel szölgál a lengyel külügyminiszter azon meghívása, hogy látogassam meg Varosot, aminek hiszem, rövidesen eleget teszek. Nem hagyhatom figyelmen kívül Eden angol külügyminiszter meghívását sem. Mindenestre annyit kijelenthetek, genfi tevékenységem igen kielégítő.

Örvény...? Örvény...?

Lengyel-román jogászszövetség kérelme. Varsóból jelentik: A román jogászok küldöttsége megvetette alapját a lengyel-román jogi szövetségnek. Az alakuló ülésen Iunian, Perietzeanu, Szembek, Grabowski és Makowski beszéltek.

Autobuszjáratot indított a CFR Bucaresti és Ploesti között. Bucurestiből jelentik: Holnap nyílik meg a Bucuresti-Ploesti autóbusz közlekedés a CFR egészé alatt. November 1-én a járatot kiterjesztik Brasovig. Sürgős esetben a feladott áru ílymódon 3 óra alatt jut majd el rendeltetési helyére.

Hat hónapra betilt minden uccai demonstrációt az angol kormány. Londonból jelentik: Valószínűnek tartják, hogy az east-endi incidensekből kifolyólag a kormány be fogja tiltani az uccai demonstrációkat és egyenruha viselését hathónapi időre. Egyidejű londoni jelentés szerint szemtanuk azt állítják, hogy az east-endi fasiszta párt székházát két egység gyújtotta fel, akik előbb petróleumot öntöttek az épület ajtajára. Tettük elkövetése után az ón elmenekültek.

A vér felrészítése céljából — kiválték középkoru férfiaknak és nőeknek — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Perce József“ keserűvizet inni. Az orvosok ajánlják.

A hadiövezetek és hadiárvek küldöttsége a pénzügyminiszternél. Bucurestiből jelentik: Caneicov pénzügyminiszter ma délelőtt fogadta a hadiárvek és övezetek delegációját, amely kérte nyugdíjhatárlékaik kiutalását, továbbá a tüzifa folyósítását. A miniszter kijelentette, hogy kiutalt már a szükséges összegből és továbbra is támogatni fogja a hadiövezeteket és árvekat.

De la Rocque ezredes cáfolja, hogy vérontásra hívta volna lel hivicí vasárnapi beszédében

Párizs, október 13. (Rador.) A feloszlott tüzkeresztesek ügyének kivizsgálásával megbízott vizsgálóbíró felkérte a valencienesi vizsgálóbíró, hallgasson ki számos tanút a francia szocial-párt főnöke vasárnapi beszéde pontos szövegének megállapítása végett. Egyébként de la Rocque ezredes tegnap este a Wagram-teremben tartott beszédében cáfolta, hogy Valencienben olyan kijelentést tett volna: „Vért fogunk ontani, ha szükség lesz rá.“

Megtiltották a zsidó hitoktatást az állami középiskolák épületében. A clujai állami középiskolákhoz a napokban 137603. szám alatt rendelet érkezett, amely megtiltja az iskolák igazgatóinak, hogy a zsidó vallásoktatás céljaira termet bocsássanak rendelkezésre. A rendelet pedagógiailag sehogysem indokolható, minthogy tapasztalat szerint az egy helyben való tanítás a középiskolai tanulók éveiben eredményesebb, mint a szaggatott és helycserével összefüggő oktatás. Kár, hogy a rendelet motiválása elmaradt, minthogy az új intézkedés félreértésre adhat okot. Könnyen antiszemita tendenciát lehet belőle kiolvasni. A jövőben a két hitközségnek kell gondoskodnia termekről, ahol a középiskola kötelező és a többi tantárggyal egyenjogu vallás-oktatásban részesülnek a zsidó tanulók.

Sulyos villamoskarambol Isabisan. Iasi-ból jelentik: Egyik lejtős uccán egy villamoskocsi fékje elromlott és a kocsi felborult. Nyolc utasát sulyos állapotban szállították kórházba. Több könnyű sebesült is van.

Több repülőter építésére hirdetnek árlejtést. Bucurestiből jelentik: Sighisoaran, Targumuresen, Dejen, Brasovban, Craiovan és Brailan építenek légikikötőket és árlejtést hirdetnek a satumarei, cluj és oradeai repülőterek építése ügyében.

November 1-ig meghosszabbították a bucaresti vasuti kedvezményt. Bucurestiből jelentik: A CFR november 1-ig meghosszabbította a bucaresti tengerészeti kiállítás táto-gatóinak nyújtott vasuti kedvezményt.

Darányi magyar miniszterelnök folytatja Gömbös politikáját. Budapestről jelentik: Az új kormány esküvetele után Darányi miniszterelnök kijelentette, hogy minden eltérés nélkül folytatni fogja Gömbös politikáját.

K'sérte figyelemmel holnapról hirdetésünket

Drákói büntetésekkel sújtják az adó-törvényeket megszegő cégeket. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium elhatározta, hogy az adó törvényeket megszegett cégeket fokozott mértékben fogja büntetni és pedig az adófizetés alól magukat kivont cégekre ötszörös illetéket vet ki, a két könyvet vezető vállalatokat 100.000 lej pénzbírsággal sújtja. Azon cégek, amelyek nem hajlandók bemutatni könyveiket, 5000—100.000 lej bírságot fognak fizetni. A kihágás megismétlődése esetén 200.000 lejig terjedő bírságokat fognak fizettetni.

Vorbuchner püspök dr Winbergér Mózes főrabbinál. Vorbuchner albaiulian katolikus püspök, mint ismeretes, a minap Clujon járt, ahol a többi felekezetek között a kongresszusi zsidó hitközség egy küldöttsége is tisztelgett a főpapnál. Vorbuchner püspök a látogatást kedden dében viszonzotta és levizitelt dr Weinberger Mózes főrabbinál, a küldöttség vezetőjénél.

Kiütéses tifuzsújárny Basarabiaban és Moldovaban. Bucurestiből jelentik: A Capitala jelenti, hogy a basarabiai és moldovai egészségügyi hatóságokat ismét aggasztja a kiütéses tifuzsújárny terjedése. Lapusna megyében és a lasimegyei Cornestiben van a járvány tüzfészke — írja a lap.

Erdekes dohány per az oradeai táblán. Oradeáról jelentik: Rendkívül érdekes ügy került tegnap délelőtt az oradeai tábla elé. Két évvel ezelőtt 1934 novemberben Klein Gyula Valea Vinului dohánytermelőnél megjelentek a fináncok, hogy lemérjék a dohány-termést. A fináncok megállapítása szerint 2144 kiló dohányt termelt Klein Gyula s erről a mennyiségről állítanak ki neki elismerésvényt. Két hónap mulva Klein át akarja adni a dohányt s ekkor a hivatalos mérésnél megállapítják, hogy a dohány mennyiség mindössze 1597 kiló, azaz 547 kilogram hiány van. Miután idevonatkozóan a dohánytörvény nagyon szigorú, Klein Gyulát 136.750 lej pénzbírsággal sújtják. A satumarei törvényszékhez fellebbez s itt tanukkal igazolja, hogy a fináncok egyáltalában nem mérték le a dohány termését, hanem kivették egy bizonyos kvantumot, s azt tizzel megszorozva állapították meg, a 2144 kilós mennyiséget. E fantasztikus számítás alapján állt elő a hiány s ezért kérte Klein a pénzbírság törlesztését. A satumarei törvényszék 110 ezer lejre szállította le a büntetést, míg az oradeai tábla a tegnapi tárgyalás után nem tudott dönteni s október 19-ére halasztotta határozatát.

A SZÉKREKEDÉS számtalan sulyos bajnak lehet az okozója!

Ne hagyja magát becsapni! Ha Koprolet kér, nézze meg a csomagolást: minden csokoládé - pastillán, minden dobozon rajta áll a Koprolet név.

Vészegénység, fejfájás, levertség, idegesség, fáradtságérzés mindmennyi betegség, amelynek okát igen gyakran a székrekedésben kell keresni. A szervezetben felgyülemlett rohadó anyagok mérgeket termelnek, amelyek felszívódnak és zavarokat okoznak. Előzze meg e zavarokat: mielőtt észreveszi, hogy székrekedése van, szedjen azonnal megbízható, enyhe hatású hashajtót. Erre a célra a KOPROL felel meg, egy kellemes ízű csokoládépastilla, amelyet mindenki szívesen szed.

KOPROL

AZ IDEÁLIS HASHAJTÓ.

Még mindig börtönben tartják a danzigi „Volkstimme“ felmentett munkatársait

Varsó, október 13. (Rador.) A Havas jelenti, hogy a danzigi Volkstimme című lap nemrégiben felmentett szocialista munkatársait még mindig börtönben tartják. A Vorposten danzigi nemzeti szocialista szervező az ellenzéki pártok feloszlását követeli, mivel szerinte azok egységes frontot akarnak létrehozni, a kommunisták vezetésével.

Megterhelik a cégeket a felemelt szakkamarai illetékekkel. Az április elsején életbe lépett új adótörvény szerint a munkakamarai illetékeket 0.3 százalékról 1 százalékra és az iparkamarai illetékeket 0.5 százalékról 1 százalékra emelte fel. Az adóhivatalok most készítik elő a felemelésre vonatkozó adatokat és a cégeket az adóregiszterekben minden további értesítés nélkül a differenciális kamarai illetékekkel megterhelik.

Akkor megludja mi az Örvény...

A király születésnapján nem dolgoznak a közhivatalok. Bucurestiből jelentik: Pénteken, az uralkodó születésnapján a közhivatalok nem dolgoznak.

Averescu kihallgatáson jelenik meg Mussolininál. Bucurestiből jelentik: Politikai körökben — írja a Capitala — azt állítják, hogy Averescu marsall rövidesen Olaszországba utazik és kihallgatáson jelenik meg Mussolininál.

A Montessori ovodában (Str. Elisabeta 10 vezetőnő: Hamburg Szerén) a tanítás október 15-én kezdődik.

Eljegyzés. Schön Ibolya Jibou és Salamon Sándor Jibou (Bucuresti) jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Valaori államtitkár sulyosan beteg. Bucurestiből jelentik: Iuliu Valaori közoktatásügyi államtitkár sulyos beteg. Állapota aggodalomra ad okot. A nagybeteg ma meglátogatta dr Anghelescu közoktatásügyi minisztert.

Gane államtitkárt alminiszterré nevezik ki. Bucurestiből jelentik: Titu Gane jelenlegi egészségügyi minisztériumi államtitkárt alminiszterré nevezik ki.

Az ócskavasat is forgalmi adó alá vonják. A használatból kivont gépeket, melyeket ócskavasként öntödnének adnak el, 3 százalékos forgalmi adó alá vonják. Az adó fizetéséért úgy a vevő, mint az eladó egyetemlegesen felelősek.

Rendelet a forgalmiadó regiszterek vezetéséről. A pénzügyminisztérium 156.108—1936. sz. rendeletével ismételtlen figyelmzetteti a pénzügyi adminisztrátorokat az 1935. április 1-i forgalmiadó törvényre, amely szeint azon kereskedők, akik kiadnak anyagot a feldolgozó lakásán való konfekcionálás végett és 150.000 lej adóalapon alul vannak megadóztatva (patentások), nem kötelesek speciális forgalmiadó regisztert vezetni.

A repülőbélyeg lerovása a számlákon. A pénzügyminiszter az alábbi körrendeletet bocsátotta ki: A számlákon levonandó 1 ezrelékes repülőbélyeg ezután nem fog nyugtával és víza alapján beszédeni, hanem intézkedni kell, hogy ezután ezen illeték az illető számlákba való megfelelő értékű repülőbélyeg ragasztásával rovassék le. A nyugtával való beszédés ezután csak akkor történhetik meg, ha az illeték egy számlán a 10.000 lejt meghaladja.

Lemond Hirota japán miniszterelnök?

Tokió, október 13. (Rador.) A hadügyi és haditengerészeti minisztériumok tervezet terjesztettek Hirota külügyminiszter elé, amely a végrehajtó hatalom azonnali reformjának keresztülvitelére vonatkozik. Hir szerint Hirota lemond, mert nem fogadhat el olyan programot, amely tulajdonképpen a katonai diktatura bevezetését jelenti.

RÁDIO MŰSOR

Szerda október 14.

Bucuresti. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Sibiceanu zenekar. 20: Felolvasás. 20.20: Balettmezek. 21.25: A rádiózenekar és Stadelmann János orgonaművész hangversenye az evangélikus templomból. Buxtehude: D-moll passacaglia, Bach: G-moll ábránd és két korál, Händel: D-moll orgona és zenekari verseny. 22.10: Istratty Edgár énekel. 22.40: Kis rádiózenekar. Suppé: Schubert, nyitány, Recktenwald: Bécsi Schrammel-zene. Moszkovszkij: Spanyol tánc.

Női, férfi érdekel az Örvény...

Csók, Urbach: Mendelssohn-ábránd, Morena: Egyveleg.

Budapest. 13.05: Kiss Judit zongorázik. — 13.30: Hírek. 13.45: Bertók István énekel. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Cigányzene. 15.40: Hírek. 17.45: Diákféltóra. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Haydu István gondolkázik. — 18.30: Előadás. 19: Szalonötös. 19.40: Csizsár Béla előadása. 20.10: A rádió szalonzenekara. 21.05: Elbeszélés. 21.30: Háromy Imre magyar nótákat énekel. 22.30: Hírek. 22.50: Bartók Béla zongorázik. 23.30: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Bécs. 20.45: Sámson és Delila.

Milánó. 21.40: Orgona.

P. Parisi-en. 22.30: Hangverseny.

Prága. 16: Harold Itáliában. Bertioz szimfóniája.

Csütörtök, október 15.

Bucuresti. 14.15: Hírek. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Kis rádiózenekar. 19: Nic: Tangó, Uhleman: Szerellem versekben, Bakai: Keleti szerenád. Lohr: Boldogság keringő, Raff: Dal, Pinozzi: Szerenád, Kötscher: Stepboys, Sebek: Nyári dal, Friedl: Lassu keringő, 21.0: Felolvasás. 20.30: Ravel: Daphnis és Chloe, balett lemezekkel. Csernini: Meg akarok csókolni, Racinsky: Tavasz dal, Paviova: Szerellem, Harito: Elvirágoznak a virágok. 21.15: Felolvasás. 21.30: Szókratizató zene.

Budapest. 13.05: Országos Postászenekar. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Balalajka. 15.40: Hírek. 17.15: Móra Blanka meséje. 17.45: Pontos időjelzés. 18: B. Nagy Béla dr zongorázik. 18.35: Arja és uraltjai népek zenéje. 19.15: Táncclemezek. 19.45: Gárdalnak. 20.30: Kis színpad. 21.10: A rádió szalonzenekara. 22: Hírek. 22.40: Dr Hans Leicht német nyelvű előadása. 23: Időjárás-jelentés. 23.05: Cigányzene. 24: Jazz. 1.05: Hírek.

Bécs. 23.30: Zenés est.

London regional. 22.15: Filharmónikusok.

Milánó. 2 3: Szimfónikus jazz.

Oszki kalap- és nyakkendő-különlegességek leszállított árban „FRATII FODOR“-nál

UJ KELET Legújabb hírek

A zendülők is beismerik, hogy Oviedóban válságosra fordult helyzetük

A kormánycsapatok már a város belsejében harcolnak. A zendülők feladják állásaikat. Huescat körülfogták a kormánycsapatok. Újabb zenoüő-győzelmek a sevillai rádióban

Hosszu időt vesz igénybe a Madrid elleni támadás előkészítése

Madrid, október 13. (Rador.) A madridi hadügyminisztérium közleménye szerint a kormány repülői az északi fronton Mondragon vidékén nagy károkat okoztak a zendülőknek. Oviedo lassanként elesik, a zendülők feladják állásaikat és a város közepe táján fekvő kaszárnyák felé vonulnak. Az aragóniai fronton a visszavert zendülőknek nagy veszteségeik voltak. Huesca vidékén a zendülők sikertelen ellentámadást indítottak. Délen a felkelők repülői Penaroyat bombázták és több embert megöltek. A középfronton a felkelők Mir körzetében, Bargas mellett támadtak, de 18 halott hátrahagyásával kénytelenek voltak visszavonulni. Huesca városa továbbra is körül van zárva a kormányerők által, amelyeknek tüzérsége bombázza a várost.

Kivégezték Mata Hari volt vőlegényét
Párizsi jelentés szerint a kormánycsapatok által nemrégiben elítélt és kivégezt spanyol szerzetesek között volt a hírhedt vájt Mata Hari volt vőlegénye is: Pierre de Morissac még menyasszonya kivégzése után kolostorba vonult, ahol visszavonult magatartása miatt El Misterioso-nek nevezték. A napokban a kormánycsapatok Aula dei Panafior kolostor közelébe jutottak, ahol Morissac gépfegyvert ragadtott és egyedül szállt szembe az ellenséggel. Végül is elfogták és rövid ítékezés után kivégezték, menyasszonyához hasonló módon.

Egyszerre indul meg az offenzíva Madrid ellen

A szevillai zendülő-rádióállomás mikrofonja előtt Llano tábornok közölte, hogy a déli hadsereg meghódította Belmez helyiséget. Mára Penaroya városa elfoglalását tűzték ki célul. Avilla körzetében Mola tábornok csapatai Naval Villa, Rosa del Curpo és Cabalode városkákat szállták meg, San Martin vidéken a kormányerők támadást kíséreltek meg, visszaakarták hódítani ezt a fontos hadállást, de a zendülők repülői visszaverték őket. Egy zendülő repülőgép Bilbao kikötőjét bombázta. Egyik bomba kárt okozott egy hajóban. A hajó személyzete erre partraszállt és erősen tiltakozott a madridi kormány eljárása ellen, amely nem nyújt megfelelő védelmet a kikötőnek. Franco tábornok főhadiszállása olyan jelentést adott ki, amely szerint a Madrid elleni offenzíva minden körzetben egyszerre fog megindulni.

A szevillai rádióállomás újabb híradása szerint az oviedoi harcok során a kormányerők 2000 embert vsztettek. Avilának Mola tábornok csapatai elfoglalták Cadal, Sonava és Anduja helyiségeket. Valera tábornok megbeszélést folytatott Yague ezredessel a Madrid elleni közeli offenzíva érdekében, ami hosszú időt fog igénybe venni, de biztos eredményre lesz. Oviedo sorsa különben válságossá vált. Aranda tábornok Galiciából vár segélycsapatokra.

Róma, október 13. (Rador.) Cáfolták azt a hírt, hogy Ibizát (Baleari-szigetcsoport) 750 olasz foglalta volna el.

Újabb harci jelentések

Saint Jean de Luz (Rador.) A Havas táviratozza: Két kormányrepülő ma bombázta az Ondaroe-Elguizar és Marquina közötti utat és eltalált több nemzeti csapatot Bilbao felé szállító autót. Másik két gép a guipuzcoai fronton bombázta a felkelők hadállásait. Bilbao lakossága igen nyugodtnak látszik. A bicayai fronton a nemzetiek szakadatlan támadásaiban szünet állott be. A többi fronton a harc folyik, dacára a fagyoknak és a beállott havazásnak. A sanmartini fronton a nemzetiek visszaverték a kormányerők ellentámadását.

A Stefani jelenté, hogy a siguenzai fronton a nemzetiek előnyomulása folyamatban van és az oviedoi helyőrség ellenáll a milícia ádáz támadásainak.

Ma, október 13. (Rador.) Havas jelenté: A Terruelt védő felkelőknek már nincsenek kapcsolataik a többi felkelő haderőkkel, csupán a Saragossai uton. A kormányerők folytatják átszivárgásukat a Gea-hegységen.

A frontkonák leváltása normálisan történik. Valenciából állandó élelmiszerküldemények érkeznek. Egy fekete hadoszlop, amely Vivel városa ellen ítézt támadást, visszaverték, Oviedóban a kormányerőknek sikerült elfoglalni a San Piedor negyedet. A Galicia felől érkezett felkelő csapatokat a kormány miliciái feltartóztatták és nagy kárt tettek soraikban.

Madrid, október 13. (Rador.) Az albacetei néptörvényszék 27 egyént halálra ítét. Azzal vádolták őket, hogy rálöttek egy kormánycsapatokat szállító vonatra.

Párizs, október 13. (Rador.) A spanyol falanz vezetői tárgyalásokba kezdtek főnlük, José Antonio Primo de Rivera megmen-

tése érdekében, akit Alicanteban tartanak fogva. Valószínűleg kicserélik más tuszokkal.

Prága, október 13. (Rador.) A madridi kormány által kinevezett új spanyol ügyvivőt, Luiz Imenez de Asuat holnapra várják a cseh fővárosba. Gaspar Sanzy Tovar spanyol követ, aki a burgosi kormányhoz csatlakozott, kijelentette, hogy nem fogja elhagyni a követség épületét, csak ha a csehszlovák kormány írásban felelősséget vállal a követség összes butoraiért.

London, október 13. (Rador.) Az olasz kormány közölte, hogy csatlakozik a londoni tengerészeti egyezménynek a tengeralatti háborúra vonatkozó kikötéséhez.

Az oradeai román ügyvédek kisebbség-ellenes megmozdulása

8 a 3 arányban akarják választani a vezetőséget

Oradea, október 13. (Az Uj Kelet tud.) Oradea kisebbségi közvéleménye és ügyvédtársadalmá nagy izgalommal tárgyal egy hírt, amelynek valódiságát egyelőre nem lehet ellenőrizni, de amely az ország jelenlegi légkörében valószínűnek látszik. Eszerint az oradeai ügyvédi kamara román tagjai vasárnap szigorúan bizalmas és zárt jellegű ülést tartottak, amelyen elhatározták az oradeai kamara románosítását. Első lépésként határozatba ment, hogy a kamara vezetőségébe a legközelebbi közgyűlésen már kilenc román ügyvédet választanak, három kisebbséggel szemben és a román tanácsstagok meg-

választását kizárólag a román ügyvédek hatáskörébe utalják,

ugy, hogy a kisebbségi ügyvédek kizárólag a maguk jelöltjeinek kiválasztásánál működhetnek közre.

A román ügyvédek állítják becsületszóval kötelezték magukat arra, hogy a határozatot nem hozzák nyilvánosságra mindaddig, amíg annak konkrét alkalmazására nem kerül sor. A kamara román vezetői tagjai minden felvilágosítást megtagadtak ebben a kérdésben. Hír szerint intézkedés történt abban az irányban, hogy a kamara kisebbségi tisztviselőit leváltásák.

Szovjet-Oroszország Németország részvételéhez köti a tengeri fegyverkezések korlátozásához való hozzájárulását

LONDON, október 13. (Rador.) A Reuter jelenti, hogy a szovjetek a tengeri fegyverkezések mindennemű korlátozása feltételként azt állítják fel, hogy a korlátozást Németország is elfogadja. Tehát semmilyen angol-orosz tengeri egyezmény nem lehetséges Németország csatlakozása nélkül.

Helybenhagyta az oradeai tábla a baia-marei sikkasztó postafőnök 2 éves büntetését

Hogyan lopta el tisztviselőinek 220 ezer lejtét Nistor Ioan

Oradea, október 13. (Az Uj Kelet tud.) A múlt év novemberében országos feltűnést keltő panamát leplezték le a baia-marei postán. A sikkasztást Nistor Ioan postafőnök követte el, aki saját bevallása szerint

1935 januárjától ugyanez év novemberéig 182.000 lejt lopott el a posta pénztárából.

Minden nap 7-8 ezer lejt emelt ki a kasszából s mivel szervenélyes kártyás volt, ezt a pénzt a baiai Intim-klubban verte el. Minden este játszott s a legtöbbször vesztesként kelt fel az asztaltól, mert a szerencse sehogysen akart neki kedvezni.

Amikor novemberben összeszámolta az el-sikkasztott pénzt és megállapította, hogy 182 ezer lejtnek hágott a nyakára, a postafőnök végre észhez kapott, s elkezdett gondolkodni, hogy mi módon tudná visszatenni az elkártyázott pénzt.

Egy délelőtti bent ül a postahivatalban, amikor észrevette, hogy egyik tisztviselője 220 ezer lejt tesz be egy kasszába s a kasszát lezárja az egyik ládába. Ehhez a ládá-

hoz viszont neki is volt egy kulcsa. Miközben a könyvelő és a többi tisztviselők dolgoznak a ládához lopzkodott és anélkül, hogy bárki is észrevenné a kis vaskazettát, a láda mellé rejtette. Délután a hivatalos munkaidő leletével Gorgan könyvelővel együtt távozott, majd azzal az ürüggyel, hogy elfelejtett valamit, visszatért a postahivatalba. Itt az inspekciós tisztviselőtől elkérte a mellékhelyiség kulcsát s miután a vaskazettát magához vette, a mellékhelyiségbe ment, ahol a kasszát felcsizitotta és a pénzt magához vette. Ezután, visszaadta a kulcsot, a pénzből

182 ezer lejt elszikkasztott, hogy a kasszából hiányzó összeget visszahelyezze, s mint aki jól végezte dolgát, eltávozott. Este még szokása szerint bement az Intim klubba, elkártyázott 37 ezer lejt és másnap reggel bement a hivatalába. Mikorára beérkezett, már teljes volt a felfordulás. A tisztviselőnk kétségbeesetten kutatott a kassza után, felhánnyták az egész postát, majd miután nem találták meg a pénzt, értesítést küldtek az

oradeai körzeti postaigazgatóságra. Sabau oradeai PTT ellenőr érkezik ki Oradeáról s haladéktalanul megkezd a tisztviselők kihallgatását. Miután hamarosan megtudta, hogy Nistor postafőnök minden este nagyban kártyázott,

a gyanu rögtön ráterelődött s a kereszkérdések sulya alatt, a postafőnök töredelmes vallomást is tett.

Elsőfokon a satumare törvényszék foglalkozott Nistor Ioan büntperével s két napos tárgyalás után

egy rendbeli hivatali sikkasztás és egy rendbeli lopás miatt két évi fegyházra ítélte.

Fellebbezés folytán került az ügy az oradeai tábla I. székőjé elé tegnap délelőtt. A tábla kedden déiben hozott ítéletet és a törvényszék ítéletét jóváhagyta.

Fokozatosan megszüntetik Palesztinában a kivételes szükségrendeleteket

Jeruzsálem, október 13. (Rador.) Valószínű, hogy a nyilvános helyiségek zárójára vonatkozó intézkedést még e héten felfüggesztik. Már mostan megengedik, hogy a nyilvános helyiségek valamivel későbbben zárjanak be.

Eltávolítják Mendelsohn Bartholdy emléktábláját a leipzig hangversenyteremből

Párizs, október 13. Az information berlini jelentése szerint Németországban újabb zsidóellenes törvények vannak előkészületben, amelyek a zsidó egzisztenciákat a kereskedelemről és banküzletéről fogják teljesen kiküszöbölni. A bankoknak rövidesen rendelkezni adnak ki, hogy zsidó cégeknek ne hitelezzenek. Még akarják szüntetni a zsidóknak azt a jogát is, hogy árja vállalatok részvényeit vásárolhassák.

Mint Leizpigból jelentik, a nemzeti szocialista vezetőségben mozgalom indult meg abban az irányban, hogy a városban lévő Gewandhausból, mely az ország legnagyobb koncertterme, távolítsák el Mendelsohn-Bartholdy emléktábláját. A helyi lapok már régen támadják a koncertterem bérletit, hogy a „zsidó” komponista emléktábláját a terem falán megtűrik. A magatartást nem befolyásolja az a körülmény, hogy Mendelsohn-Bartholdy, aki tudvalevőleg Mendelsohn Mózes unokája, kitért és a luteránus egyház legnagyobb komponistájának tekintik.

A Leipziger Tageszeitung a napokban éles támadást intézett az egyik nagyszálló ellen, melynek kápolnájában a zenekar Mendelsohn egyik operájának nyitányát játszotta. A lap felelősségre vonja a karnestert. Végül élesen ront neki a Gewandhaus vezetőségének, hogy a sajtó követelése ellenére, még nem távolította el a tereméből a Mendelsohn emléktáblát. A nemzeti szocializmus nem hatja meg, ha egy zsidó keresztényé vált, mert az árparagrafust a vérség, nem pedig a felekezeti befolyásolja.

A Völkischer Beobachter közli, hogy München lakossága tiltakozott a „zsidó világböszvismus” ellen. A város október 6-tól 11-ig tiltakozó ünnepeket rendezett, amialatt az összes középületeket fellobogózták. Ezekben a napokban az összes iskolákban és nevelő intézetekben előadásokat kellett tartani a következő témákról: a) zsidó böszvismus, mint a világ felforgatója, b) német felszabadulás és német erő, c) a nemzeti szocializmus mint a világ megmentője.

Október 10-én az összes tanítók jelenlétében nagyszabású ünnepély volt, amelyen előadásokat tartottak a zsidó „böszvismusról.”

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Orad, Strada Baron L. Pop 16. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

A Porunca elkesevedése

Ilie Radulescu dr szerkesztő tulajdoni rasztpárti rezsim akciós alpolgárm kauscskzállítási p honmentő nacionali csapott fel — el va Tegyük mingyárt

Annaira, hogy pa Hitlerhez fordult, a főbb mentorához, M mii hasábjain, nyitit nak határozott rem

Feltesleges magyar ián mingyárt át a s „Ha valaha is te „korrupció” szerepét kész leszék bizony egyrésztől a berlini szervezett és közel áltál Németországn vasat sem kaptunk

ből, mely nekünk a érdekében leadott még csak egy közö vetség nyugati dipl ezer lejt, amit én a kifiztettem a nyomó Vremli készül. Es ha mindennap egész e ják a németek: „ti nap után látjuk, hog ser” sajtóban a H mellett a Bayer és tésének reklámjait látszik szadisztikus é

lársonló zsidó kora vencionáljanak a Fül Egyelőre elégedjűk szóval itt van a kut A főszerkesztő he követség állítólag ad ezer lejtét és amelle máshol hirdetik, né

A helyzet csakugy Nyilvánvalónan fén a Porunca Vremli s a németbarát polit azonnal ki nem fize fejjárását a Bayer csillapítják.

Ez pedig súlyos k na, de németek a ro hanem a német né re is.

Figyeljük csak: „Jogunk van meg országnak, amely a ua barátságára, m Romániában? Mind zsim, vagy komm van kormányon? C névetti a mi naivitá szünk egy a zsidó ges közszellemet a objektív külpolitika egy egész országn mai Románia a ro ugy, ahogyan a né Németországnak a IGEN, VAGY NEM legalább is egy ell tetszik az, hogy itt legyen a hitlerista rint, hát kérem tet legalább is a látsz

Aligha tett vala Mert lehet, hogy antiszemitá propa meg ennyire a hi propandája és a vezeték erőfjés t Ezzel szemben I százezer lejtét és a dítik a Porunca német propagandá tésait. De menjünk „Késérü családá állapothan kell m dik Birodalom csa megaláztatásunk e előtt felhívtam a gyelmét és tavaly ismétleten rámut amely a Németors csolatainkat ural mutattam ki, hog